

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă nr. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938, Trîb. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 250.
1939. november 3., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Magyar vezetők az ügyvédkamarákban

Köz tudomásu, hogy néhány nap előtt a kormányzat igen jelentős cselekedetet hajtott végre. Feloszlatta ügyvédi kamaráink vezetését és átmeneti bizottságokat állított az üresen maradt helyekre. Minthogy ez a rendelkezés egyik legfontosabb láncszeme az ügyvédi társadalmat egészen új szervezetben átalakítani óhajtó kormányzorekvesnek, természetesen megszüntették az eddig életben volt ügyvédi törvényt is. Nyilván legközelebb ismét egy korszerűs ujtással fogunk találkozni, amely természetes folyamán lesz az átcsoportosításnak és ártértelelésnek, amely közel két esztendője hatalmas arányokban és egyetemlegesen folyik, hogy állami, társadalmi, gazdasági életünket vadonatúj alapokra helyezze. Jogállamban az ügyvédi társadalomnak rendkívül nagy jelentősége van: hathatós szószólója minden jogszemének és jogvalóságának, sőt a legtöbb jogszabály tulajdonképpen az ügyvéd tevékenysége rendkívül változatos és életszerű alkalmazásain át válik a mindennapi használat szerves elemévé. Érthető így, hogy az ügyvédtársadalmak szervezeteinek és működésének új tervezete és az újítás első nagy lépése élénk benyomást keltett nemcsak az érdekelt ügyvédvilág, hanem a nagyközönség körében is. Élénken magyarázzák a régi törvény hatálytalanná tévesnek értelmét és az új törvény bevezető munkálatairól terjedező híreket, főleg azonban megbeszélnek a jogszabályok kinevezését. Mindjárt meg kell mondanunk: a már közre adott névsorok igen megnyugtató hatással voltak. Az új kamarai vezetők és bizottsági tagok mind az ország ügyvédi társadalmának valóban kitűnő és többnyire országosan ismert egyéniségek. Megnyugvással kellett fogadni ezt a névsort, mert első látásra már mentes kizárólagosságoktól és elfogultságoktól. A jogász tanultság és az ügyvédi tekintély ténye vezérelte a kormányzatot a kiválasztásnál s a nemzetiségi szempontot valóban kintretekedtek. A közvélemény híte szerint a kormányzat egyik legsikerültebb rendelkezése történt ezúttal.

Bennünket ezúttal szintén a kérdés személyi része érdekel különösképp, mert ennek kapcsán ismét alkalmunk van az örömteljes megnyugvás képviselőjére. Először történt, hogy a kisebbségi bizottságok eléggé megnyugtató arányszámban jutottak bizottsági helyekre, sőt a dékáni méltóságot sem zárták el többé előttük. Két székegy vármegye ügyvédi kamarájának elnöki székebe pl. magyar ügyvéd került és az átmeneti bizottságok tagjai sorába Erdélyben majd mindenütt a magyar ügyvédek színe-javát beültették. Természetesen valamennyi értékünknek nem jutott hely, hiszen az átmeneti bizottságok természetük szerint kis népességűek s ha nem is volna az azok, a szabadfogalmazási pályákon oly feltűnő sok kitűnő és közlő közül mindig egy csomó kénytelen volt önként is a jeles közlegénység szerepét vállalni. Hála Istennek, sok a jeles „szabad” emberünk, így jó ügyvéd sokkal több, mint amennyi hely. Nem a számon, hanem a súlyon és a jelentőségen kell a figyelő szemnek megakadni. A földolog ezeketán, hogy a nyelvi és vallási kisebbségek kinevezett képviselői jelentékeny számban kerültek be az ügyvédi kamarák új átmeneti bizottságaiba s kivétel nélkül súlyos egyéniségek, olyan vezető erők, akik általánosan irányító szerepet játszanak kisebbségi nemzeteik vezérkarában. De még fontosabb a dolog értéke. A személyi kiválasztás biztosítékot nyújt, hogy az ügyvédtörvény, az ügyvédtársadalom átszervezése s majd az új ügyvédi kamarák megalakítása is ebben a szellemben fog történni: a jog és igazság tiszteltével. Szóval, senki igazlelkű ügyvédnek nem kell félnie, hogy a jövő szellemi és gazdasági nehézségekkel fogja őt sújtani, épp el-

Megvárakoztatják Moszkvában a visszatért finn küldöttséget

Molotov keddi beszédének hatalmas visszhangja a világsajtóban — Izmet Inomü török államfő és Erkko finn külügyminiszter nyilatkozatai — Megújították az olasz-görög egyezményt

Nagyjelentőségű tárgyalásokra készülnek Ankarában

Newyork. (Rador.) A „Friedrich” nevű német gőzös, amely petróleumszállítvánnyal, mint semleges hajó kísérletet tett arra, hogy áttörje a blokádot, október 24-én elsüllyedt, nehogy a „Ditspach” angol cirkáló elfogja, amely a Karaíbi tengeren találkozott az eljött lámpával hajadó német gőzessel. Az angol hadihajó felszólítására, hogy miért nincs kivilágítva a hajó, a kapitány azt válaszolta, hogy a világitási berendezése elromlott. Az angol hadihajó kapitány megállásra szólította fel a német gőzöst, amely azt a választ adta, hogy gépei nem működnek és így nem állhat meg. Többszörös felszólítás után végre megállt. Angol különítmény szállt fel a hajóra és annak 40 tagú személyzetét a mentőcsónakok mellett felsorakozva találta. Parancsot adtak, hogy vonuljanak el a mentőcsónakoktól, de ennek a németek nem engedelmesskedtek. Ekkor meglent a Friedrich nevű hajó kapitánya és kijelentette, hogy intézkedett a gőzös elsüllyesztéséről. Az angol tengerészek erre elhagyták a hajót és a „Friedrich” 40 ezer hordó mexikói petróleummal, melyet Tempicoban rakodott, elsüllyedt.

A Newyork Times hozzászól, hogy a „Friedrich” legénységét valószínűleg a „Ditspach” fedélzetére vette és Jamaikában internálták őket.

Gibraltár. (Rador.) Az Ezba nevű angol hajót, amely Madeirából indult el, német tengeralattjáró megtámadta. Később másik távirat jelentette, hogy a hajónak sikerült elmenekülnie és most folytatja útját.

Sir Walter Layton javaslatai

London. (Rador.) Sir Walter LAYTON, a News Chronicleben cikket közöl és ebben felszólítja a szövetségeket, hogy háborús céljait állapítsák meg. Ő az alant három pontot ajánlja elfogadásra: 1. Csehszlovákia és Lengyelország helyreállítása. 2. Ha az új határok tekintetében megegyezni nem tudnának, úgy a háboruban nem érdekelt államok állapítsák azt meg. 3. Olyan hatalmi csoport megalakítása, amely meggátolja a támadások megismétlődését. A nemzeti légi haderők megszüntetendők és helyettük nemzetközi légihaderő létesítendő, mely a megtámadott ország segítségére sietne.

Amerikai vélemény a finn-orosz konfliktusról

London. (Rador.) A Daily Telegraph washingtoni levelezője megállapítja, hogy a háború kitörése óta az amerikai közvéleményt leg-

jobb a Szovjetnek Finnországgal szembeni erőszakos fenyegetése befolyásolta. Az amerikaiak más meglepetést vártak, mint Finnország vagy a skandináv államok ellen irányuló fenyegetést, mert ezek az országok meg tudták semlegességüket tartani. Az amerikai közönség tudja azt, hogy az elszigetelődési politika következtében az Egyesült-Államok nehéz helyzetbe kerültek. Ha Finnországot az amerikaiak által kedvezményezett európai államnak is tartják, mégis megállapítják, hogy jobban tették volna, ha amerikai tartozásuk kifizetése helyett légvédelmi árukat vásároltak volna. A levelező azzal zárja cikkét, hogy az Egyesült-Államok Finnország miatt nem kívának háborúba keveredni, de Oroszország erőszakos eljárása hosszú ideig emlékeztet ma-rad Amerikában.

Molotov a szovjet-török tárgyalásokról

Az Aradi Közlöny november 1-i számában a magyar sajtóban legelsőként ismertettük Molotov külügyi szovjet népbiztosnak a legfelsőbb szovjettanács ülésén mondott beszédét. Féloldalas tudósításunk közvetlenül lapzárta előtt

érkezett és így a beszéd egyes részeit megfelelő arányú rövidítésekkel hozhattuk csupán. Tekintettel azonban azokra a nagy horderejű kijelentésekre, amelyeket Molotov a szovjet-török viszony legújabb alakulásával kapcsol-

lenkezőleg, az ügyvédtársadalom megérdemelt támogatását fogja tapasztalni. Ami az erdélyi magyar kisebbség ügyvédeként ezt az örömdetes elismerését és megköszönését illeti, jóleső megnyugvással kell tudomásul vennünk. Mert a kisebbségi jogszemély fejlődését és a kisebbségi jog gyakorlati gazdagodását új bizonyítékát kell benne látnunk, olyan új idők új áramlatát, amely azok révén mindenkinek ígér és hoz majd valamit, hogy a kisebbségi élet és a közösségi élet a jövőben derűsebb, egészségesebb, erősebb, munkásabb, eredményesebb lehessen.

Ilyenkor fényesen kiviláglik, milyen nagy és kitűnő szerepet játszik az új Magyar Népközösség és hogy fáradhatatlan munkája milyen halás eredményekkel jár. Az állampolgársági kérdés 20

esztendő nehézségek után nyugtató révbe való megérkezése éppúgy érdeme a népközösségünknek, mint ahogy érdeme az ügyvédi kamarák ideiglenes kormányzatába magyar ügyvédek megfelelő mérvű bevonása is. A népközösség és a kormányzat januári megegyezése, a magyarság belépése az újjászülés arcvonalaiba és a Magyar Népközösség megszervezése jó és egyre jobbá váló légkört alakított ki: számos gyanakvást és bizalmatlanságot elhárított. Állandó emlékirataival, küldöttségi járásaival, tárgyalásaival pedig világosságot vitt előkészületlen és homályban maradt kérdésekre. Így aztán a kormányzati rendszer vadonatúj kisebbségi politikája növekvő ütemben hajthatja végre a részünkre oly üdvös elgondolásait és szükséges kezdeményezéseit.

tosan tett, az alábbiakban szöszertint adjuk közze a nagyjelentőségű expozé idevonatkozó részét:

A szovjet-török tárgyalások

— Néhány szót a Törökországgal való tárgyalásokról — folytatta Molotov. — Azt híresztelték, hogy Szovjetország Ardagán és Kars körzetek átengedését követelte volna. Ez kitalálás és hazugság. Mások azt állították, hogy a szovjetek a montreuxi szerződés módosítását és a tengerszorosok kérdésében előjogokat követeltek volna. Ez is hazugság.

Valójában kétoldali kölcsönös segélynyújtási egyezmény kötése volt szó, ami a Fekete-tenger és a tengerszorosok vidékére lett volna korlátozva.

A szovjetek azon a véleményen voltak, hogy ilyen paktum kötése nem kötelezhetne volna Törökországot olyan cselekedetre, amelyek fegyveres viszályra vezethetnének Németországgal és hogy háborús fenyegetés esetében Törökország nem hagyja átkelni a Boszporuszon a Fekete-tengerbe olyan hatalmak hadihajóit, melyek nem felelnek a Fekete-tenger partjain.

Törökország elhárította a Szovjetunió e két kikötését és ezzel lehetetlenné tette a paktum megkötését.

Mi derült ki a török-orosz tárgyalásokból...?

— A török-szovjet tárgyalások nem vezettek egyezményhez, de ezzel szemben sok bennünket érdekítő politikai kérdést tisztáztak. A jelenlegi nemzetközi helyzetben

elsőrendű fontossággal bír, hogy megismerjük a velünk kapcsolatban lévő államok igazi arcát és igazi politikáját, amely megkülönböztetett jelentőséggel bír számunkra.

A török politika többféle szempontból világosan áll ma előttünk úgy a moszkvai tárgyalások, mint Törökország legutóbbi külpolitikái tevékenysége folytán.

Tudjuk, hogy a török kormány hozzákötötte sorsát a háborúban résztvevő európai hatalmakhoz. Kölcsönös segélynyújtási egyezményt kötött Franciaországgal és Angliával, amelyek két hónap óta háborút viselnek Németország ellen.

Törökország véglegesen visszautasította az óvatos semlegességi politikát és belépett az európai háború szférájába. Anglia és Franciaország most nagyon meglegedett, mert az a célja, hogy minél több semleges országot vonjon be a háborúba.

Vajon Törökországnak oka lesz-e megbánni ezt a lépését?

Nem kíséreljük meg a találgatásokat. Megelégszünk azzal, hogy megjegyezzük magunknak szomszédunk külpolitikájának ezen új fordulatát és hogy figyelemmel kísérjük az események folyamatát.

Ha Törökország bizonyos fokig megkötötte a kezét és vállalta a hadviselő támogatásával járó kockázatot, természetesen a török kormány számolt az a felelősséggel, amelyet magára vett.

— Az URSS azonban nem ezt a külpolitikát követi, mert nem ennek köszönheti a külpolitikájában elért számos sikert. Szovjetország szabadkezet akar biztosítani magának, továbbra is

A török köztársasági elnök nyilatkozata

Ankara. A török nemzetgyűlés tegnap megnyitása alkalmával Izmet Inonu köztársasági elnök a külpolitikai kérdésekről többek között a következőket mondotta:

— Az ankarai egyezmény célja az volt, hogy meggátoljuk a háború tragédiájának kifejlődését.

Az egyezmény olyan természetű, hogy nem irányulhat egyetlen más nép jogos érdekei ellen sem.

A szövetséges hatalmakkal szemben kapcsolataink nem jelenti azt, hogy sértenék a többi országokkal szemben fennálló szívélyes viszonyunkat. Ezeket minden tekintetben tiszteltben kívánjuk tartani s az az őszinte kívánságunk, hogy a háború tragédiája minél előbb véget érjen s a jövő nemzedéke soha se ismerje meg a mai megpróbáltatásokat.

A moszkvai tárgyalásokra kitérve, Izmet Inonu

Erkko külügyminiszter:

„Finnország visszautasítja az orosz követeléseket!”

Helsinki. Erkko külügyminiszter tegnap este beszédet mondott a helsinki svéd színházban, ahol a hadsereg tiszteletére nagy ünnepséget rendeztek. Megjelent a köztársaság elnöke és a kormány valamennyi tagja. Erkko beszédében rosszaságát fejezte ki amiatt, hogy Molotov nyilvánosságra hozta a szovjet-finn bizottság tanácskozásainak részleteit. Kijelentette, hogy a szovjet által javasolt egyezmény nem más, mint az orosz imperializmus kifejezésre juttatása. Finnország semmi olyan javaslatot el nem fogadhat, amely veszélyeztetné semlegességét és nem szolgáltatná ki finn területet idegen hatalmaknak. Ebben a tekintetben egyezik véleménye a Szovjet véleményével, hogy tudniillik Finnországnak semlegesnek kell maradnia, mert csak így védekezheti meg a Szovjet hatalmakat. A kormány abból az álláspontból indul ki, hogy minden külső erőszak nélkül baráti szerződést kötött a Szovjettel, amely egyben megemelt a támadási szerződés is. Végül kijelentette, hogy egyetlen külföldi hatalom sem befolyásolta a finn kormányt, amely nem akar semmiféle konfliktusba belekeveredni, mert az országot szabadság szerető nép lakja. A finn delegáció meghatalmazása bizonyítékul fog szolgálni arra is, hogy Finnország népe a legnagyobb áldozatokra is készen áll. Finnország ismeri az utat, amelyet követnie kell és tudja azt is, hogy milyen nehézségek várnak rá.

Nyugtalanág Finnországban!

Helsinki. A finn kormány tegnap hosszas tanácskozást tartott, amelyen elhatározta, hogy megbízottai újból felveszik a szovjet kormánnyal a tárgyalások fonalát. A finn kormány, bár harmadszor is elküldötte Moszkvába megbízottait, még sem tagadja, hogy a helyzet rendkívül súlyos és hogy

A Szovjet olyan követeléseket támaszt, amelyek teljesítése Finnország részéről lehetetlenek.

semleges kíván maradni és a béke megszilárdításának munkájában akar résztvenni. Ezt a politikát a Fekete-tenger zónájában is fenntartjuk. — fejezte be Molotov beszédének ezt a részét.

a következőket jelentette ki:

— Jogos volt az a reményünk, hogy a tárgyalások eredményeképpen olyan megegyezés jön majd létre, amelynek alapján a Törökország és a Szovjet közötti szerencsés baráti kapcsolatokat még tovább fejlesszük. Törökország a maga részéről mindent megtett a cél elérése érdekében és

már azt hittük, hogy sikerült elérnünk egy olyan egyezményt, ami általában megfelel mindkét ország érdekeinek. Sajnos ez rajtunk kívüli okokból nem sikerült.

Szovjetország és Törökország között fennálló barátság a bizalom szilárd alapjain nyugszik. Ez a barátság nem változott meg a beállott múlt helyzettel sem. Remélem, hogy a jövőben is változatlan őszinteséggel ápolhatjuk a szovjethez fűződő baráti kapcsolatunkat.

Mindezek dacára a finn kormány a helyzetet mégsem akarja reménytelennek tekinteni és ennek bizonyításaként küldötte el harmadszor is Moszkvába a tárgyaló bizottságot. A kormány a legnagyobb meglepetéssel vett tudomást Molotov külügyi megbízottjának arról az állításáról, hogy egy harmadik hatalom nyomást gyakorol Finnországra. A kormány ezt a feltevést visszautasítja annál inkább, mert semmiféle oldalról nem tűné, hogy befolyást gyakoroljanak azokban a kérdésekben, amelyek Finnország legfontosabb nemzeti érdekeit jelentik. Kijelentette a kormány azt is, hogy Finnország saját területén nem tűr semmilyen kommunista propagandát és ezért már eleve elutasít minden olyan törekvést, amely a bolsevizmusnak polgárjogot akarna Finnországba szerezni.

Helsinkiben a hangulat rendkívül nyomott. A lakosság körében nagy nyugtalanág uralkodik, mert ma már valószínűnek látszik, hogy rövidesen nagyjelentőségű események fognak bekövetkezni.

Stockholm. A Berlinske Tidende írja: A finn kormány tárgyaló bizottsága ma érkezik meg Moszkvába. Ennek a bizottságnak a feladata az időközben bekövetkezett események következtében egészen egyszerűvé vált.

Paasikivi a szovjet kormány által előterjesztett követelésekre csupán egy erőyes és kategorikus nemmel fog felelni.

Cáfolja a svéd kormány az orosz demars hírét

Stockholm. Hivatalos helyen megcáfolják azt a hírt, hogy Kolontay asszony a szovjetkormány stockholmi követe lépéseket tett a svéd kormánynál — mint a Daily Herald jelentette. A lap szerint a lépés célja az volt, hogy a svéd kormány küldjön tárgyaló bizottságot Moszkvába.

A szegény rab levelei

Írta: BINET-VALMER

Nem minden megindultság nélkül adom közre az alábbi sorokat, pedig annak, akiről szólnak, ez utolsó kívánsága lehetett. Szegény asszony mult heten meghalt s mégis, mintha itt állna előttem, szegény asszony, akit sohase láttam s aki első hozzám intézett levelében így írta le magát:

„Ne higye, hogy csinos vagyok, bár a bőröm nagyon fehér és hajam koromfekete. Kicsi vagyok, az alakom nem rossz, de sovány vagyok. A szememmel talán másutt, máskor, más emberek között még szenvedélyeket is gyújthattam volna férfiszívben. Majd elfelejttem: kezem és lábam nagyon kicsi. Férfiem a rend embere, az ő szívének és az enyémmé is legfőbb polgári eszménye a tökéletes rend. Nem rossz emberek, de kegyetlenek is tudnak lenni, ha életük és környezetük rendjét veszedelem fenyegeti. Nem tettek nekem sose szemrehányást, amiért nincs gyermekem, de egy kicsit alsóbbrendű lénynek tekintenek érte. S mégse panaszkodom, Nem vagyunk se gazdagok, se szegények. Szeretem a kicsi várost, ahol lakunk és gyöngéd érzések fognak el, ha szép sétat után hazafelé megyek és meglátom szép kis házunkat és kapuját a közlegyűző táblát férjem nevével. Boldog vagyok, ha szobámban összekuporodhatom egy nagy karosszékben, kinyithatok egy könyvet és olvasgathatok. De ritkán olvasok, mert szemem elkalandozik és merengeni kezdek és merengés elveszteszen, féktelenül...”

Mire is gondolt? Nem írta meg nekem, de az elbeszélések versek, amelyeket küldött, beszéltek ke-

lyette. Minden, ami egyszerű volt, izgatta, de szerelmi versei a szemérmelenséggel határosak voltak. Egy-egy mondata szinte gyerekes volt, mások megint olyan különösek, érdekesek, szokatlanul merészek és plasztikusak, hogy ma már szemrehányást teszek magamnak érte, amiért nem foglalkoztam vele behatóbban. Sosem igyekeztem megismerni, tapintatosan követelte ezt tőlem. Álmében írt nekem: Mielánide volt az „írás” neve s lassanként annyira hozzászoktam leveleihez, hogy mikor megláttam írását, így szóltam magamban: „Ni csak, Mielánide írt, négy hete ez az első levele...”

„Férfiem nem akarja megérteni, hogy visszautasítok minden meghívást és éjszakánként hajnalig is virrasztok — írja például. — Mikor külön hálószobába költöztem, azzal indokoltam, hogy nem tudok aludni és ő horkog. Megértette és nem ellenkezett. Jó ember s titkon örül, hogy nem vagyok kacér és felületes, mint a többi asszony. Ugy emlegetnek itt, mint az erény mintaképét...”

Az erény mintaképe verseiben és novelláiban egyre szertelenebb, zabolátlanabb fantáziáról tett tanúságot. Amit írt, tele volt ölelésekkel, végtelen csókokkal, ájulásokkal, elalélásokkal. Még nevettem is rajta. Nem volt igazam. Ezt írta legközelebb: „Nem küldök több kéziratot. Borzasztó dolog történt velem. Férfiem úgy találta, hogy a háztartási papírokat nem tartom elég rendben és megmutatta, hogyan csináljam. Néhány számla hiányzott s kinyitotta fiókjaimat. Sose zárom be íróasztalomat, hiszen semmi titkolni valóm nincsen. És megtalálta néhány versemet és elbeszélésemet. És mit gondol, mit csinált? Nemcsak kigunyolt, hanem, mondván, hogy ki akar gyógyítani ebből a „gyerekességből”, az egész család jelenlétében felolvasta őket. Kinevette és ki-

csufoltak. „Törödj a háztartásoddal és hagyd ezeket az ostobaságokat!” — ezt mondta anyám. „Azt hiszed, Victor Hugo vagy, vagy Lamartine?” — mondta apám. — Különben is, olyan gondolatokat írsz le, amelyek nem méltók tisztességes asszonyhoz”. Anyósom és apósom nevetve vállukat vonogatták. Könnyek voltak a szememben. Hogy vigaszt találjak, lefekvés előtt előkerestem a Maga leveleit, amelyeket már jobban eldugtam. És akkor láttam, hogy Maga nem mondja ugyan, hogy nincs tehetségem, de azt se, hogy van és udvariassága mögött több az elnézés, mint a becslés. Így hát többé nem fogok írni. Különben is most már szemmel fognak tartani. Mert férjem nem olvasott fel egy novellát, amelyben nagyon erős részek vannak. Azt megtartotta magának...”

Néhány nap múlva egy utolsó levelet kaptam tőle: „Ne haragudjon, nem tudtam megállni, hogy ne írjak magának. Lesnek rám és valósággal őriznek. De nem tudok élni anélkül, hogy írjak. Azelőtt úgy szabadultam meg kísérteteimtől, hogy leírtam őket, most bennem maradnak és gyötörnek. Nem hallom többé, amint tollam szánt a papíron, de hallom magamban a rossz szellemeket, amelyek most belém szorultak. Meg akarok szabadulni a kísértetektől és a kísértésektől, de hát hogyan meneküljek, ha bennem maradnak, ha nem irhatom le őket? Ne feleljen, úgyse kapnám meg a levelet. Csak arra kérem, mondja minden férfinak, aki meg akarja akadályozni feleségét, hogy írjon: nincs igaza, hadd írja le rossz és veszedelmes álmait, hiszen így megszabadulhat tőlük. Isten vele...”

Néhány nappal később egy újságban olvastam, hogy abban a kis városban, ahonnan levelei érkeztek, a közlegyűző felesége fürdés közben a folyóba fulladt.

Román-török-szovjet tárgyalásokat jósolnak Ankarában

Istanbul. Ankarai politikai körök szerint legközelebb háromoldali tárgyalások kezdődnek Románia-Törökország és Szovjetország között. A napokban várják az ankarai román nagykövet visszaérkezését, aki az utóbbi napokban több ízben hosszabb megbeszélést folytatott Olaszország II. CAROL királlyal. Őt tartják ugyanis a küszöbön álló tárgyalások román megbízottjának.

A Stefani ügynökség jelenti, hogy ankarai jelentések szerint török politikai körökben úgy vélik, hogy Izmed Inonü köztársasági elnöknek a török parlamentben mondott beszéde meghatározza a lehetséges Szovjettel folytatandó tárgyalások újrafelvételére. Ankarai politikai körökben ez a téma bizonyos megkönnyebbülést idézett elő.

Japán-szovjet tárgyalások

Tokio. Az egyik japán lap úgy tudja, hogy a legközelebbi időben japán-szovjet tárgyalások indulnak meg a függő kérdések tisztázására. Szóba kerülnek az olaj, valamint a szénkérdések, valamint a japán állampolgárokkal való bánásmód ügye is.

Itt írjuk meg, hogy a legfelsőbb szovjetnácis elhatározta, hogy egyesíti Nyugatukra-ját a szovjetköztársasággal. Az erre vonatkozó törvénytervezetet a legfelsőbb szovjetnácis azonnal jóváhagyta.

A német sajtó a Balkán-blokk tervéről

Berlin. Göring lapja, az Essener National Zeitung foglalkozik a délkelet-európai semle-

ges tömb kérdésével és visszavillantást vetve a múltakra, megállapítja, hogy eddig nem jöhetett létre az együttműködés a délkelet-európai államok között. A fő oka erre az volt, hogy a versaillesi eszmék álltak a háttérben. A mostani események gondolkodásra késztetik ezeket a népeket, hogy a közelben 70 milliót számláló lakosságukkal semleges tömböt alakítsanak. Németországban ezt a törekvést Olaszországhoz hasonló szemszögből nézik. Természetes, e fáradozások még nem jelentik a fennálló nehézségek kiküszöbölését, de olyan légkör jöhet létre, amely lehetővé teszi a nehézségek fokozatos megoldását.

Újra megkezdte tárgyalásait a finn küldöttség

Moszkva (Rador.) A finn küldöttség, ezután harmadikban Moszkvába érkezett. A küldöttségben PAASKIVIN és TANNEREN kívül résztvesznek Rafael YAKKREINEN finn protokollfőnök, volt moszkvai követ, mint az orosz nyelv tolmácsa. Az állomáson a küldöttséget BARKOV szovjet protokollfőnök és VASJUKOV, a külügyi népbiztosság Balti-ügysztyályaának a vezetője, valamint a skandináv államok meghatalmazott miniszterei fogadták.

A svéd lapok finnországi tudósítói azt írják, hogy Molotov külügyi népbiztos beszéde finn körökben nagy izgalmat keltett. A finn politikai körök úgy látják, hogy Molotov beszédének kijelentéseivel befejezett tények elé akarta állítani a finn közvéleményt. A finn kormány ellenjavaslata nem éri be, hogy a finn területen orosz támaszpontok épüljenek és vitásnak tartják azt is, hogy a kareliai határon módosítások történjenek. A svéd lapok tudósítói megállapítják, hogy a helyzetet Helsinkiben sötétnek látják, annál is inkább, mert a finn bizottság az ellenjavaslatok mellett ki kell, hogy tartson.

Finnországnak nincsenek támadó szándékai

A finn helyzetet az olasz lapok is súlyosnak tartják. A Corriere della Sera szerint a finnek már csak azért sem fogadhatják el a szovjet követeléseket, mert az a terület, amelyet át kellene adniok, Finnország legfontosabb iparterülete. Lehetetlen állításnak tartják azt a szovjet állítást, hogy Finnországnak támadó szándékai vannak a Szovjettel szemben. A Stampa szerint sok ezer önkéntes érkezett a balti államokból Helsinkibe azzal, hogy beálljanak a finn hadseregbe.

Finn aknazar . . .

A kopenhágai lapok jelentése szerint az ottani finn követ közölte, hogy Hangö sziget körül, továbbá Hasto és Busö szigetek között a finnek aknázárt létesítettek.

A párisi Havas ügynökség jelentése szerint, azon a területen, amelyet Finnországtól a Szovjet követ, rendkívül jól kiépített erődrendszer van. Katonai körök véleménye szerint a Siegfried és a Maginot-vonal után ez a világ harmadik legerősebb katonai védőműve. Az apró tavak között hatalmas erdőkben bevehetetlen állások épültek.

Nem lesz Angliában „béke-minisztérium“

London. (Rador.) Chamberlain angol miniszterelnökhöz kérdést intéztek az alsóház ülésén, hogy vajon szándékában áll egy úgynevezett béke-miniszteri tárcát létesíteni. Ennek a miniszternek kizárólag az volna a feladata, hogy a békét érdeklő problémákkal foglalkozna, amelyekkel a háború idején egy háborus kormány érthetően nem foglalkozhat. Chamberlain a kérdésre nemleges választ adott. Egy másik kérdésre Chamberlain kijelentette, hogy nem szándékozik a német koncentrációs táborok ügyében nyilvánosságra hozott Fehér Könyvvel kapcsolatban vitát a par-

lament műsorára tüzni. A tények maguk helyett beszélnek — mondotta a miniszterelnök — és egy további vita teljesen felesleges volna.

Az angol alsóház csütörtök délutáni ülésén Newille Chamberlain miniszterelnök újabb heti beszámolót mondott.

— Az elmúlt héten a viharos időjárás és az igen rossz látási viszonyok nem voltak hatással a lég-, a szárazföldi és a tengeri hadműveletekre. A francia-német határon tevékeny járőrakciók, megismétlődő raitaütések és időközönként tüzési tüzelésekre szorítottak. Noha az egész arcvonalon hűvös és nedves az idő, az angol expedíciós haderő továbbra is hatékonyan együttműködik az arcvonalszakaszon levő védelmi állások megerősítésében. A beérkezett jelentések arról számolnak be, hogy az angol csapatok hangulata

igen jó és a vidék lakosaival baráti viszonyt tartanak fenn.

London. Az összes angol lapok meglegedéssel fogadják Molotov beszédét, amiből kitűnik, a szovjetek semlegesek akarnak maradni.

A Daily Telegraph írja, hogy a beszédből Oroszország azon elhatározása világlik ki, hogy a jelenlegi helyzetet kizárólag a maga és nem Németország érdekében kívánja kihasználni. Minden szóbeli biztosítékból csupán egynek van súlya: Hogy Oroszország továbbra is semleges marad.

A Daily Mail szerint a németeknek csalódást kell éreznük, mert Molotov beszéde nem volt fordulópont a háborúban — mint ahogyan azt a németek jelezték.

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti: Német politikai körökben Molotov beszédét nagy meglepedéssel fogadták. Ezek a körök kihangsúlyozzák, hogy Molotov beszéde önmagáért beszél és hogy szükségtelen azt kommentálni. Ki hangsúlyozzák, hogy Németország és Szovjet oroszország politikai célkitűzései azonosak.

A francia sajtó visszhangja

Páris. (Rador.) A francia lapok Molotov beszédével foglalkoznak. A Figaro összehasonlítást tesz a külügyi népbiztos ez év májusi és mostani beszéde között. Májusban Molotov elítélte a müncheni egyezményt és kijelentette, hogy a Szovjet első helyen áll a békét kívánó országok soraiban és a támadást elítéli. A lap ezután gunyosan emlékezik meg a Szovjet magatartásának megváltozásáról, mert míg múlt év szeptemberében elítélte Franciaországot és Angliát, mert nem ragadtott fegyvert Csehszlovákia védelmére, most azzal vádolja meg őket, hogy visszaéltek a Lengyelországnak nyújtott garanciával.

Londonban lesz

a kanadai csapatok vezérkarának főhadiszállása

Newyork. Kanada állandóan fokozza katonai előkészületeit és emellett igyekszik megerősíteni az Egyesült-Államokkal gazdasági kapcsolatait. A kanadai lapok közlik, hogy Aire kanadai dandár tábornok vezetésével a kanadai vezérkar Londonban létesít főhadiszállást.

Silviu Dragomir dr. kisebbségi és Nicolae Zigre dr. kultuszminiszter vasárnap Aradra érkezik az ortodox román székesegyház újjászentelésére

Magier Andrei dr. aradi püspök az ünnepségek két napon át tartó eseményeiről

Az aradi görög keleti püspökség november 4-én és 5-én nagyszabású ünnepségeket készít elő az aradi újjáalakított, művészi festményekkel ékített görögkeleti katedrális felszentelése alkalmából. Az Aradi Közlöny munkatársa két napos, nagyszabású templomszentelési ünnepségekkel kapcsolatban beszélgetést folytatott dr. Magier Andrei aradi görög keleti püspökkel, aki nyilatkozatában feltárta, hogy az aradi görög keleti katedrális felszentelési ünnepségein miniszterek és előkelő román közéleti férfiak is résztvesznek:

— Szombaton, november 4-én délután hat órákor, — mondotta a görög keleti püspök, — érkeznek az aradi állomásra dr. Zigre Nicolae kultuszminiszter és dr. Silviu Dragomir kisebbségi miniszter. Az ünnepségre előreláthatóan számos bucovesti-i és más városbeli román közéleti előkelőség is eljön, hogy az aradi hívekkel együtt ünnepelhessek meg az újjáalakított katedrális felszentelését.

A katedrális felszentelési ünnepségei, amelyeken résztvesznek az összes aradi egyházak képviselői, hatósági s közéleti személyiségei is, szombaton délután fél 7 órákor az újjáalakított katedrálisban kezdődik ünnepi istentisztelettel. Vasárnap, november 5-én, reggel 9 órákor indul meg a katedrálisból a díszes menet, amely a főpapokat fogadja és kíséri a püspöki

székhelytől a diszbeöltözött templomhoz, ahol a hívek tömege várakozik. Miután a diszkrétan a templomhoz vonult a főpapság, fél 10 órákor kezdődik meg a katedrális felszentelése. 10 órákor szent liturgiát tartanak a felszentelt katedrálisban.

A délelőtti ünnepségeket diszebed követi déli 1 órákor. A diszebeden, — amelyet a leány internátus ezalkalomra gyönyörűen feldíszített termében tartanak meg, — az aradi görög keleti püspök vendégül látja a minisztereket, főpapokat és a város közéletének képviselőit is.

A kétnapos katedrális-szentelési ünnepségek két Nichifor Crainic egyetemi tanár a Kulturpalotában délután hat órákor kezdődő előadása zárja be. Nichifor Crainic egyetemi tanár a katedrális-szentelési ünnepségeket záró beszédét „A Király és az Egyház” címmel tartja meg az egyházi és világi előkelő vendégek és az aradi hívek előtt.

URANIA

Telefon: 12-32.

Ma vig premier-film.

5, 7.15 és 9.30-kor.

Erich Kaestner vidám regénye

3 ember a hóban

2 óra nevet s... Fialtaság... Gyönyörű tájkép.

Robert Young, Florence Rice, Edna May Oliver

Aszódy János:

AZ „UTOLSÓ NAGY“...

Tisza István gróf, „a gentleman“

Bombázó rádiók torkán, hasáhos, kiabáló újságcliquekben, magasraakasztott plakátokon, mindenütt, ahol ma megindult az új Háború, újra megkezdődött a viadal annak megállapításáért, ki a felelős? Huszonöt éve annak, hogy a „nagy dráma“ első felvonása előtt a függöny felgördült és ezt a függönyt azóta sem bocsátották le egészen. A „nagy dráma“, embermilliók tragédiája volt és a tragédiák kollektívumában az egyéni drámák elsikkadtak. Mégis, az a tragédia, amelynek végére huszonegy évvel ezelőtt, 1918. október 31-én tett önkényes pontot a főszereplő tisztánlátása és beletörődése, közelebbről érdekel bennünket, mert bár egyéni, mégis egyetlen, hatalmas és — bátran állíthatjuk — hibát ellenére is tisztán, őszinte felelősség tragédiája volt.

Meg kell mondanunk: Tisza István sok hibát csinált, de ezek a hibák inkább tévedések voltak, amelyeket őszinte érzés sugalmazott. Éppen ezért, aki azt akarja, hogy Tisza István alakja történelmi értékké szublimálódjék a magyarság számára, akkor tesz jó szolgálatot, ha nemcsak konstatació, de elemzés ennek a márványfaragásu, szép szobornak a tetteit, amelynek harcos egyénisége minden látszólagos erőszakossága ellenére is szerette és kívánta a híralat agyattisztító tüzet.

Czernin Ottokár, a Monarchia utolsó külügyminisztere, Tisza István nagy ellenfele, így ír róla emlékirataiban: „Annak ellenére, hogy Tiszával szűrűn voltak nézeteltéréseim, ennek a kivételes embernek barátsága, mégis pályafutásom legszébb emlékei közé tartozik. Nyugodt, férfias jellemű, megengedhetetlen akaratu ember volt. Olvan ember volt, még hibái ellenére is, amelyet egész Európában keveset találunk. Csak népéért és hazájáért harcolt, semmiféle egyezményvel nem letehető volt rávenni, hogy ezeket a jogokat megcsorbítsa.“

A világháború kitörését megelőzően folytatott belpolitikája, az ellenzékekkel szemben tanúsított kerülhetetlen magatartása, mindet egy szempont vezérelte: „szíve gyökeréig közömbös neki minden, ami Magyarország érdekén túl fekszik.“ (Emil Ludwig: „Tizennégy július“). A világháborút megelőző egy év alatt, amikor Magyarország miniszterelnöke lett (1913 június) annak fogott neki, hogy véghezvigye külpolitikát elgondolásait, amelyek miatt már apjával is összetűzése voltak és amelyek a Habsburgok érdekében nem is tagadott elhanyagolásával, magyar érdekeket védtek. Sidney Bradshaw Fay, híres amerikai történész, két kötetes, a világháború eredetét kutató hatalmas munkájának, legrokonoszevesebb alakja Tisza István gróf. Igaz, hogy a munka természetét tekintve, csakis a háborús felelősség kérdését kutatja és a magyar államiérdek egyéni tetteit nem bírálja. „Tisza István gróf — írja S. B. Fay — híres apjának híres fia, az utolsó évtizedek Monarchiájának kétségtelenül legtehetségesebb és legimponálóbb alakja volt. Kurtára vágott hajával, éles, határozott szabásu arcával, fekete szeműve mögött, átható, hallatlanul intelligens tekintetével, mint egy óriás jelent meg annak a pártnak az élén, amelynek vezetését apjától örökölte.“ (S. B. Fay: A világháború eredete 128. old.)

1914. március 15-én emlékiratot állít össze és juttat el Ferenc József kezeihez, amelyben lezárta azt a politikát, amelyet a Monarchia követni tartozott volna. A memorandum hatalmas anyagából ragadjuk ki a bennünk érdeklő részeket: „... az európai politika súlypontja tehát, nemcsak a Monarchia, de Németország szempontjaiból is, a Balkánon fekszik és közös életérdekeink az, hogy céltudatos francia balkánpolitikával szemben, céltudatos német — osztrák — magyar politikát állítsunk szembe. A Balkánon elsősorban a békét kell vigyázzuk és ezáltal az ottlévő államok olyan csoportosítását kell véghezvinnünk, amely ezt a célt szolgálja egyedül.“

Tisza programja nemcsak az öreg császárnál, de Berchtoldnál, a Monarchia külügyminiszterénél is megértésre talált. Az együttműködés meg is indult és a Berlinek előterjesztendő memorandum már teljes egészében készen állott, amikor 1914. június 28-án hírül hozzák, hogy Ferenc Ferdinánd és feleségét Sarajevóban meggyilkolták. Tisza azonnal látta, hogy az energia nélkül Berchtold kiejti kezéből a béketervet és a katonák pártjára áll. Ezért, mikor a császárnak meg-

írja személyes részvétét kifejező levelét, megírja benne azt is, hogy: „...fájdalmasan érintett, hogy Berchtold nyíltan hangoztatja azon nézetét, miszerint a szerbekkel most már végleg le kell számolni. Azután magának Berchtoldnak jelenti ki, hogy: „...egy ilyen háború végzetes hiba volna, mert az egész világ előtt háborúakáróknak lennénk beállítva.“

Mindez, láthatólag nem ingatja meg Berchtoldot, akit már akkor egészen a háborús klikk — Hoyos, Forgách, Macchio és Hötzendorfi Konrád — tartott befolyása alatt. Első pillanatokban úgy látszott, sikerül a konfliktust békés alapokon elintézni, mivel a német kancellár, Bethmann, az „idealista“, azon dolgozott, hogy az Antant-tal megjavítsa Németország viszonyát és a „szarajevói dolgot“ diplomáciai úton intézze el. Julius 4-én azonban II. Vilmos, egyik felelőtlen pillanatában, az egyik jelentésre, amellyel a bécsi követől fut be, odakanyarítja történelmi megjegyzését: „Hülyeség! A szerbekkel rendet kell teremteni! Most, vagy soha. („Jetzt, oder nie!“). Ezt a katonai klikk megtudja, természetesen Berchtold is, és hogy Szerbia ellen azonnal nem indul katonai akció, azt csakis Tisza magatartásának lehet köszönni: „...egy Szerbia ellen irányuló, meglepő támadáshoz, megelőző diplomáciai akció nélkül, ahogy, úgy látszik, tervbevétték, soha sem adnám beleegyezésemet. Előbb követeléseket kell formulázunk, amelyek kemények, de nem teljesíthetetlenek.“ Így beszél Tisza, azonban, amikor a híres hallpláti gyűlés után, ahol fenti szavai elhangzottak, hazamegy Pestre s amikor egy hét múlva újra Bécsben van, már másként nyilatkozik. Maga S. B. Fay is azt mondja: „...miért adta fel Tisza álláspontját, miért egyezett bele abba, hogy az ultimátum alapján esetleg háború induljon a szerbek ellen, nem tudjuk. És erről soha, sehol, semmi biztosat megtudni, senkinek sem sikerült.“ Emil Ludwig pedig így találja: „Tisza, tízennégy napon keresztül nem hallott egyebet, mint: „presztizs, erőifetés, rendcsinálás, győzelem jele stb.“ Ehhez járultak a bécsi fanfaronadok és Berchtold csalogató szava, hogy Európa leghatalmasabb hadserege áll az akció mögött és hogy Berlin „szabad kezet“ adott. Ezzel szemben Tisza, a győzelem elkövetkező veszedelmével szemben — mert Berchtold Szerbia felosztásáról beszélt — máris biztonságot keres. „Mi a hűnöst megbüntetni indultunk, de nem kirabolni.“ Közben a szerbiai sajtó uszító, személyeskedő hangja is befolyásolja Tisza ellenállását és július 14-én már így ír Bécsbe: „...minden nap jobban meggyőző arról, hogy a Monarchiának erős elhatározásra van szüksége. Nehezen szántam el magam, hogy a háborút tanácsoljam, de most teljesen meg vagyok annak szükségességéről győződve.“ Ennek a nyilatkozatnak szélre irta oda II. Vilmos azt, hogy „Endlich ein Mann!“ („Végre egy férfi!“). Ugyanakkor Berchtold azt írta császárnak: „Tisza gróf egy újabb, Szerbiának szóló, rövidlejáratu ultimátumra szóló kívánságát sikerült visszavonatom, mivel sikerült meggyőződnöm arról, hogy a huza-vona katonailag kedvezőtlen szituációba kergetne bennünket.“

Tisza István egy hónappal később így ír az unokahúgának: „Lelkiismeretem nyugodt. A hurok a nyakunkon volt már, amellyel, ha mi azt idejében nem vágjuk át, megfojtottak volna. Nem tehetünk másként. De nekem, saját magamnak, mégis fáj, hogy így kellett lennie.“ Ezzel Tisza háborús szereplése véget is ért. Mint miniszterelnök, egy évvel később, 1915. tavaszán, erőiesen tiltakozik még a német hadvezetőség ama terve ellen, hogy amíg nyugaton végeznek, addig az „orosz gözhengert“ Debrecenig be kell engedni. Az ő tiltakozásán dől fel a terv. Azután kimegy a frontra. Ő különben az összes háborús politikuskok között az egyetlen, aki ezt megtette és ő az egyetlen, akit utólrát a népiélet, Berchtold idejé-

A legutolsó
dival szerint
összeválogatott
ÚJ PÁRKI PUDER
szinváltozatok

A párisi divatkiállítás rámutatott arra, hogy az új ruhamodellekhez új színárnyalatú puderek illenek. Egy párisi kozmetikus meg-
szerezte ezeket Románia részére, úgy hogy meg-
kaphatja az új színárnyalatokat itthon is, azonban
csak a hírneves párisi Tokalon pudert.

„Naturelle“ áttetsző, tiszta szín szökeknék. — „Rachet“ sárgás-rózsaszín árnyalat barnáknak. Ezek-
kívül számos más színárnyalat, sokkal zesebb és
természetesebb, mint amelyet valaha is láttunk.

A Tokalon pudert „léges“, más pudernél tízszer fi-
nomabb. Természetesen hat és valódi virágillatokkal
illatosított. A Tokalon pudert kétszerannyi ideig
tapad, mint más pudert, mert szabadalmazott
„habkrém“-mel van keverve. Kérje szépség-
reszkedőjét, hogy még ma mutassa be Önnek a
Tokalon pudert igéző színárnyalatait.

ben Svájcba szökött. Hötzendorfi Konrád nyugodtan irhatta emlékiratait és a többiek is mind megmenekültek. Tisza István a helyén maradt, hiába biztatták hívei a menekülésre. Célkitűzései, ideáljai, összes tévedéseivel és józan meglátásával együtt, széthomlottak, az ember meghasonlott és saját maga fölött mondott ítéletet, amikor utolsó szavai ezek voltak:

— „Ennek így kellett történnie!“

Zátonyra futott Carmen Sylván egy titkos kivándorló-hajó

Constantából jelentik: A Carmen-sylvai plázson megfeneklett a „Maria“ nevű motorhajó, amelyet a vihar ereje dobojt tegnap este a homokra. A hajót egy görög hajótulajdonostól egy zsidó kivándorlókból álló csoport vásárolta meg egy Avram-Walter nevű egyénnel az élen, azzal a céllal, hogy a hajóval Palesztinába utazzanak. A vásárlók 150 ezer lejt fizettek a motorhajóért, amellyel tegnap elhagyták Constantát és utjukat úgy okolták, hogy Valcov felé hajóznak. A hajó azonban Palesztina felé vette útját, de Carmen Sylvánál megfeneklett. A hajó utasait a hatóságok visszatartották.

CORSO Telefon 20-65 jegyelővét.

Csupa lélekkel, bensőséggel és izgalommal telt franczia gyémántfilm a:

CONFLICT — TILOS UTAKON

Főszereplők: Annie Ducaux, Korrine Luchaire, Roger Duchesne.

Délután 8 órakor olesó helyárrakkal „GOLGOTHA“.

PARAMOUNT-híradó legujabb háborús eseményekkel.

3, 5, 7, 15, 9.15.

Drágasági hullám ostromolja a hatósági ár-védelmi gátakat

Allandóan emelkednek az árak, csökken a közönség fogyasztó-képessége, pang a kereskedelmi élet — A városvezetés és erélyes fellépéssel igyekszik megakadályozni az áruüzérkedést

Tűzifahiány ienyegeti Aradot

Aradváros vezetősége — amint már megír-
tuk. — a legnagyobb eréllyel próbálja letörni a
napról-napra növekvő drágaságot, ami nem helyi
jelenség, hanem országsszerte, sőt nemzetközi vi-
szonylatban megmutatkozó velejárója az általá-
nos gazdasági helyzetnek.

A háborúteremtette viszonyok, a nyersanyag-
piacon mutatkozó nagy kereslet, a bizonyos
vonatkozásban megmutatkozó utánpótlási
nehézségek — mind megannyi tényező, a
drágulási hullámnak, amit csak növel a ha-
sonló helyzetben mindenkor megmutatkozó
áruüzérkedés.

Ha már a drágulást előidéző okokat nem le-
het gyökeresen megszüntetni, általában az az
irányzat érvényesül a hatóságoknál, hogy a lelki-
ismeretlen áruüzérkedést letörjék. A város vezet-
sége által kezdeményezett ellenőrző munkáról rö-
viden beszámoltunk s megírtuk, hogy három ara-
di kereskedő ellen már elsőfokú ítélet is elhang-
zott. Egy hentesmestert azért bíróságolt meg,
mert tettenérték, hogy megtagadta a hivatalosan
meghatározott áron való kiszolgáltatást és például
a zsírt 36 lei helyett 38 leiért árusította. Ez ellen
a hentes ellen áruértegetés címén indult meg az
eljárás és sikerült is igazolni véttségét. Egy pia-
ci tojásárus nem függesztette ki a hivatalosan meg-
állapított árakat és drágábban árusította a tojást.
Végül egy fűszeresnél szintén azt állapították
meg, hogy nem függeszti ki a hivatalos árakat,
nem terjeszti be a tiznaponként kötelezővé tett
árbejelentést és megállapították, hogy például a
rizst 36 lei helyett 44 leiért árusította.

A továbbiak során kihágási jegyzőkönyv ké-
szült 13 gépkocsivezető ellen, mert nem füg-
gesztették ki, hogy a díjszabást mérő órán
mutatott árakból 20 százalék engedmény kö-
lező. Hat kisebb fűszerkereskedő ellen szint-
én kihágási jegyzőkönyv készült különböző
kihágások címén, elsősorban azért, mert nem
tették meg a kötelező árbejelentést. Végül 3
kisebb húsparas ellen készült kihágási jegy-
zőkönyv, szintén az áruüzérkedésről szóló
törvény megszegése címén.

Valamennyi jegyzőkönyvet a temestartomá-
nyi helytartóság mellett működő különleges bi-
zottsághoz terjesztik fel, mint elsőfokú bírságmeg-
állapító hatósághoz.

Azonban a hatóságok minden igyekezete elle-
nére is tovább folytatódik az árak emelkedé-
se és nagy általánosságban a piacon egyálta-
lában nem vásárolható élelmiszer-cikk a hiva-
latosan megállapított árakon. A tojás 3 leibe
kerül, a hus és zsíráruk szintén magasabbak a
hatóságilag meghatározott színvonalnál, és
ugyanaz a helyzet az összes egyéb közszük-
séleti élelmiszer-cikkek terén.

De érezhető az árdragulás a ruházati cikkek-
nél, elsősorban a szövet- és bőráraknál, vala-
mint a megélhetéshez szükséges fogyasztási cik-
kek vonatkozásában mindenütt.

Ezen a téren még szó sincs hivatalos ár meg-
határozásról mint ahogyan tulajdonképpen
nem is lehet szó, mert nem csupán áruüzérke-
dés okozza a drágulást.

Ennek talán legszemléltetőbb példája a tűzi-
fa. Ebben a vonatkozásban ugyanis idén olcsó-
bódnak kellett volna bekövetkeznie, mert a tű-
zifakivétel csaknem teljesen megszűnt, de ennek
hatása nemcsak elmaradt, hanem eddig 10 száza-
lékos áremelkedés következett be.

A tűzifaárak drágulásának oka elsősorban a
vasutikocsi hiány, ami például aradi vonatkozás-
ban már olyan méreteket ölt, hogy

kemolv veszély fenyegeti a város tűzifa-ellá-
tását.

Az összes aradi telepeken, és a környékbeli
városokban is ez a helyzet, kiürültek és az után-

pótlás áthidalhatatlannak látszó nehézségekbe üt-
közlik. Hozzájárul a zavarokhoz, hogy a hetek
óta tartó esőzések miatt fennakadás következett
be az erdőkből való leszállítás terén is. Így

a rakodó-állomásokon lévő készletek is meg-
csappantak.

A drágulás egyes tényezői tehát az itt felsor-
olt okok. Közben pedig bekövetkezett az általá-
nos drágulás, megdrágult az olaj, emelkedtek a
munkabérek és 10 százalékkal drágább lett az ál-
lamvasut szállítási díjszabása is. Ha tehát

az itt felsorolt okok összefűzése tovább ér-
vényesül, a drágulási folyamat növekedésére
kell számítani, a vagonhiány súlyosbodása
esetén pedig még az is kérdéses, vajon nem
következik-e be olyan fa-hiány, aminek kö-
vetkezményei még a drágulásnál is súlyosab-
bak.

Említésre méltó, hogy a határvezetekben szá-
bálvozták a kitermelést is és 50 hektárnál többet
nem lehet vágni évente. Ennek következtében

lőformán felére csökkent a termelési-mennyi-
ség.

Figyelemre méltó, hogy munkáshiány is mu-
tatkozik, ami az általános helyzetből ered, követ-
kezménye pedig a termelés megkezdése körüli ne-
hézségek. Ugyancsak az általános helyzetből adó-
dik a szekerzési munkálatok körüli zavar.

A tűzifa esete jellemző és olyan példa,
amelyből általánosítani lehet. Az általános gaz-
dasági helyzet, a nemzetközi viszonyokból származó
egyéb körülmények és az elkerülhetetlenül
megnyilvánuló üzérkedési szellem, amely ilven-
kor mindig kihasználja a látszólagos konjunkturát,
súlyos eltolódást okoz a közönség vásárlóképessé-
ge és az árszínvonal között.

A kereskedők éppen úgy és éppen olyan jo-
gosan panaszkodnak, mint a vásárlók, mert az
üzletek üresek. Általános pangás jellemzi a
kereskedelmi életet és ha a termelési folya-
mat bizonyos vonatkozásaiban túlméretezett
és néha indokolatlan hasznát is eredményez
az áremelkedés, ez a tünet nem vonatkozik a
kereskedelemre, egyébként pedig veszedel-
mesen egészségtelen.

A gazdasági élet körforrása megszakad a
vásárlások napról-napra csökkennek, ami bizo-
nyos idő után feltétlenül a termelés csökkentését
eredményezi, ez pedig az alkalmazotti létszám
apasztaához vezet. Ennek egyetlen következmé-
nye azután a fogyasztás, tehát a termelés továb-
bi összezsugorodása lehet. (b. k.)

Japán új Kína-politikájának irányelvei

Uj központi kínai kormány állítanak a birodalom élére

Tokio. (Rador.) Az Asahi Shimbun című
tokioi lap jólértesült helyről nyert információ
alapján közli, hogy Japán politikája Kínával
szemben következő alapelveken fog nyugodni:

1. Japán korlátlan segítséget nyújt Wang
Csing-Wei-nek egy új központi kormány léte-
sítésére.

2. Japán elismeri Kína politikai függetlenségét
és az új kormány alapján álló Kína szuverenitását
tisztelőt tartja.

3. Az új kormány elismerése után Japán be-
fejezi a kínai konfliktust és az új kormányval

Meghalt Darányi Kálmán, volt magyar miniszterelnök

Budapestről jelentik: Darányi Kálmán, volt
magyar miniszterelnök szerdán Budapesten
meghalt. Darányi Kálmán ötvenhárom éves
volt. Közéleti pályáját a világháború előtt Fo-
garason kezdte. A világháborút, mint huszár
főhadnagy küzdötte végig. 1917-ben Pest vár-
megye főjegyzője, majd Zólyom vármegye fő-
ispánja lett. 1920-ban Győr- és Komárom vár-
megye kormánybiztosa, majd főispánja, 1923-
ban Mosony, 1924-ben pedig Győr-, Pozsony-,
Mosony- egyesített vármegyék főispánja volt.
1927-ben került be a képviselőházba, 1928-tól
pedig miniszterelnökségi államtitkár volt. 1935.
januárjában földművelésügyi miniszternek ne-
vezték ki. Gömbös Gyula halála után Darányi
került a kormány élére.

A volt magyar miniszterelnök az utóbbi
időben sokat betegeskedett s bár külföldi gyógy-
helyeken is gyógyulást keresett, az orvosi tu-
domány nem tudott segíteni rajta. Halála a
magyar közéletben mindenütt nagy részvétet
keltett.

Darányi Kálmán utóda a Ház elnöki tiszté-
ben valószínűleg Tasnády-Nagy András igaz-
ságügyminiszter lesz, míg az igazságügyi tár-
ca betöltésére Antal István, vagy Stoipa ál-
lamtitkárt kombinálják.

Darányi Kálmán volt miniszterelnök holt-
testét csütörtökön délelőn a Kerepesi temető
halottas házába szállították, ahonnan hétfőn
viszik át a magyar képviselőház kupolacsarnok-
kába és ott meg a kárpit felavatalozzák. A ku-
polacsarnokot hétfőn délután megnyitják a
nagyközönség előtt. Kedden délelőtt a Ház
gyászülése: parentálja el a volt miniszterel-
nököt. A beszédet Bobory alelnök tartja, majd
az ülést megszakítják és a Ház tagjai átven-
nek a kupolacsarnokba és akkor tartandó
gyászszertartásra. A gyászszertartást Ravasz
László püspök végzi és ő bucsuztatja az el-
hunytat elsőnek. Ezután Teleki Pál gróf minisz-
terelnök mond bucsuztatót, majd gróf Széche-
nyi Bertalan, a magyar felsőház elnöke és vé-
gül Bobory György képviselőházi alelnök
mond beszédet. A holttestet Tasra szállítják át
és ott temetik el a családi kriptába.

Mellbelőtte magát egy fiatal nő az egyik budapesti templomban

Budapestről jelentik: Kedden este 8 óra tájban a
Ferenciek Margit-körúti templomában egy ismeretlen
fiatal nő revolverrel mellbelőtte magát. Az öngyilkos
nőt a sekrestye részesítette első segélyben, majd a
utoköztes hölgy papot kért magához, aki feladta az
utolsó kenetet, azután beszállították a Rókus-kórház-
ba. Tegnap jelentkezett a rendőrségen Somogyi Sán-
dor, a budapesti élelmiszerüzem alkalmazottja, aki a
feleségét kereste, mert, mint mondotta, a fiatalas-
zony kedden földunt elietett hazulról és azt mon-
dta, hogy nem tér többé vissza. Somogyi az öngyilkos
nő holttestében felismerte feleségét.

FORUM filmszínház.

MA PREMIER!

Telefon: 20-10.

A szezon legmegrendítőbb drámája, a párisi világkiállításon első díjat nyert francia filmremek, a

Ködös utak

a három legnagyobb
francia színésszel:

Jean Gabin

Michel Simon és
Michele Morgan-al

FOX-híradó a legújabb eseményekkel.

Előadások: 5, 7.15 és 9.15 órakor.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre... 840 le. || Negyedévre 210 le
Félévre... 420 le. || Egy hónapra 70 le

Fiúk, lányok...

NewYorkban töltött néhány hetet egy idevalósi ur. A társaságok, a szokásoknak azokról az apró furcsaságairól, amelyek annyira különböznek az európaiaktól, sok kedves és jellemző történetet mesél. Ezek közül való az itt következő is. Mígyárt az első napokban meghívást kapott egy családi estélyre, gazdag newyorki gyáriparos házához. Amikor a kitűzött időben pontosan megjelent az urháznál csak hölgyek voltak még a társaságban. A férfiak késtek és az egyik hölgy meg is kérdezte, hogy hol maradnak a férfiak. „Where are the boys?” „Hol vannak a fiúk?” — kérdezte. Bizonyára nagyon sok a dolguk — nyugtatta meg a házigazda. Nemsokára aztán kezdtek jönni a „fiúk”. Hajlott hátuk és pocakosak, kopaszok és őszek, homlokukon a gond barázdái. A férfiak aztán — ez már nálunk is szokás — leültek kártyázni. Játék közben megszólal valaki: „Where are the girls?” „Hol vannak a lányok?” „Come in, come in girls!”, „Gyertek be, lányok!” És a barátságos invitálásra lornyvos matrónák, tisztességes családanők tipegtek elő. Az európai filmek kétségelentül kissé idegenül hangzik, ha pápaszemes, kopasz üzletembereket kis fiúnak becéznek és ha ősz nagymamákat leánykának szólítanak. Az amerikai azonban nem így gondolkodik. Nem törődik belv egykönnyen abba hogy megöregedett és ha elmúltak is az évek a feje fölött. Lelében és kedélyében fiatal akar maradni, ugyanolyan fiatal, mint évtizedek előtt amikor még joggal szólították fiúnak vagy leánynak.

— ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT: Páris 10.11, London 17.84, Newyork 446, Brüsszel 74.25, Milánó 22.50, Amszterdam 236.75, Szófia 550 áru, Belgrád 10 áru, Bucuresti 340 áru.

— Magas portugál rendjelet adományoztak Argentinai miniszterelnöknek. Bucurestiből jelentik: Portugália bucuresti-i követe, Fernando Quartin de Oliveira Bastos, kedden átadta Argentinai miniszterelnöknek a portugáliai Sant Jago de Spada-rend nagyszallagját, amelyet a portugál köztársaság elnöke adományozott a miniszterelnöknek. Ez a rendelet egyike a legrégibb portugál érdemrendeknek. 1770-ben alapították, adományozására csak nagyon ritkán kerül sor és az ezzel kitüntetett személyiségek száma csekély.

— A temesvári román püspökség ügye. Temesvári tudósítónk jelenti: A királyi helytartóságon szombaton, november 4-én Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnöke alatt ülés lesz. Az ülésen a temesvári görög keleti püspökség felállításának kérdésével foglalkoznak.

— RÉSZLEGES OSTROMÁLLAPOT HOLLANDIÁBAN. Amszterdam. A hivatalos lapban megjelent rendelet értelmében a holland határvídségek és az árterületen kihirdették az ostromállapotot.

— Greiser a poseni tartományfőnök. Posenből jelentik: Frick birodalmi miniszter ma beiktatta Greisert a poseni tartományi kormányzáság tisztjébe. Mivel a tartomány igen nagy kiterjedésű, három kormányzósági kerületre osztották.

— Magyar katonai gyászistentisztelet Belgrádban. Belgrádból jelentik: Csütörtökön délelőtt a belgrádi római katolikus templomban gyászistentiszteletet tartottak a jugoszláv területen hősi halált halt magyar katonákért. A gyászmisén megjelent Bakách-Bessenyei György magyar követ és a követség személyzete is.

— MEGNYILT FRANCIAORSZÁGBAN AZ ELSŐ FÖLDALATTI KÓRHÁZ! Párisból jelentik: Olíonban most avatták fel ünnepélyes külsőségek között az első franciaországi földalatti kórházat.

— Hazautazott Berlinbe a moszkvai német követ. Moszkvából jelentik: Gróf Schullenburg, Németország moszkvai nagykövete csütörtökön visszautazott Berlinbe, ahol több napig marad.

— Angol statisztika az internálásokról. Londonból jelentik: Anderson angol belügyi államtitkár az alsóházban a hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy az angol bíróságok október 28-ig 3031 ellenséges külföldi ügyében hoztak ítéletet. Ezek közül gyűjtőbe börtönbe szállítottak 186 egyént, 9656 külföldit pedig felmentettek az internálás alól.

— Csendélet az új Vilnában. Vilnából jelentik: A városban, amely most került litván kézre, aranylag már helyreállt a nyugalom és az üzleteket ismét megnyitották. Élelmiszereket ugyan meglehetősen nehézségek árán lehet csak kapni, de a katonai konyhák ingyenes ebédeket adnak.

— Olasz hajók, ha találkoznak... Rómából jelentik: Az a két szállítmány, amely 11 ezer földművest visz Libiába és amelyek közül az egyik Velencéből, a másik pedig Palermóból indult el, tegnap délután összetalálkozott a Földközi-tengeren. A hajókat 4 cirkáló kísérte. Az olasz földművesek egyrésze Bengaziban telepedik meg, a másik pedig Tripolisban.

— Hamis pecsétet ütött a lengyel menekültek uttleveire egy bucuresti-i szélhámos társaság. Bucurestiből jelentik: Veszedelemes szélhámos társaságot tartóztatott le a bucuresti-i rendőrség a Lyon-szálloda egyik szobájában. A bandának nyolc tagja volt s a lengyel menekültek uttleveleinek lepecsételésével foglalkoztak. Egy rendelet szerint ugyanis a lengyel menekülteknek, mielőtt elhagynák az országot, uttleveiket le kell pecsételniük. A társaság főhadiszállásán megtalálták a hamis pecsétet, amelyeket erre a célra használtak. A letartóztatottak nevét a további vizsgálat érdekében egyelőre nem közlik.

— Biztos rejtékhelyen úrra homokzsákok védik a „Milió Vénusz”. Párisból jelentik: A „Milió Vénusz”-t, a Louvre többi híres szobrával együtt „biztos helyre” vitték. Hogy hová, azt nem árulják el a közönségnek. Csak annyit közölnek a nyilvánossággal, hogy a homokzsákok valóságos hegyei veszik körül. Homokzsákokkal fedték be Napoleon és Foch marsall sírját is. A Diadalívet szintén homokzsákok védik.

A háború és a film

A hangos filmhíradók a jelenlegi háború egyes jeleneteiről értékes információkkal szolgálhatnak az érdekelt államok számára. Ezért az angol cenzura már az első naptól kezdve betiltotta a csapatok elindulásáról és mozdulatairól szóló filmfelvételeket és csak kivételes esetekben engedélyeznek kivételt a tilalom alól.

A közönségnek azonban joga van — az angol sajtó szerint — megintia, hogy mit csinálnak a fronton a fal, térjék, vagy testvérei, hogyan élnek, harcolnak és esnek el.

Ezért a hadügyminiszterium filmoperatőröket alkalmazott, akiknek feladata az lett volna, hogy filmre vegyék a frontélet legjellegzetesebb jeleneteit. Az eredmény azonban technikai szempontból olyan silány volt hogy a londoni mozik nem voltak hajlandók lejátszani a híradókat.

Végül az öt angol filmársaság egy-egy operatőrt a Franciaországba küldött angol hadsereg mellé akreditálták. Feladatuk azonban rendkívül kényes. Tilos olyan jeleneteket fotografálni, amelyek az ellenség számára információként szolgálhatnak.

— Aradi vonatkozású igazságügyi intézkedések. A bírói áthelyezések során Silvius I. Pascu lugosi járásbíró az aradi járásbíróra helyezték át. A különféle igazságügyminiszteriumi rendelkezések következtében Mihai Sergiu Vladimir járásbíró, aki a világi járásbírósgon teljesített szolgálatot, az igazságügyminiszter hat hónapra felfüggesztette állásától.

P. LISZKA fűszerüzletét

a P. Catedra 1 sz. alól

áthelyezte M. Viteazul-térre (Dancu-patika mellé)

— Vadászunk Posenben és Sziléziában! Kopenhága. A „Politiken” című lap berlini tudósítója jelenti, hogy Göring marsall a vadászok vezére felszólította a német sportvadászokat, hogy Posenben, Sziléziában és a visszahódított poroszországi részekben vadászzanak, mert ott rengeteg a vad. Minden egyes vadász napi hét márkát kap és ha kutyával megy, 8 márkát. A vadászoknak megterítik az oda- és visszautazás költségeit és a beszolgáltatott minden darab vad után 2 töltényt kapnak.

Könnyű edzés

— Mit csinálsz?

— Állatszeliidőnek készülök és most edzem magam.

Női és férfi ruha-
és kabátszöveteka felémelt árak előtti
árakon az őszi nagy-
vásár tartama alatt isL. Motiu
áruházában

— Aradváros műszaki szolgálata megkezdte a légvédelmi intézkedések végrehajtásának ellenőrzését. Az iparvállalatoknál felülvizsgálják a légoltalmi fedezékeket és felszereléseket, azonban mindenütt inkább utbaigazító, mint büntető jellege van ennek az ellenőrzésnek. Sok helyen tájékoztatást és ennek következtében a légvédelmi intézkedések terén tapasztalható hiányokat és mulasztásokat állapítottak meg, kihágási jegyzőkönyv azonban csak egyetlen esetben készült. A város által küldött szakértők tanácsokkal és utbaigazításokkal szolgálhatnak azzal, hogy később ismét felülvizsgálják a nőtől elvett munkálatokat.

— FÖLDALATTI ÓVÓHELYRE SZÁLLÍTOTTÁK A VILÁGNAGYSÁGOK VIASZLEMEZRE FELVETI BESZÉDEIT. Amint ismeretes, a londoni British Broadcasting Corporation rádiótársaság őrzi az elhunyt és élő világnagyságok elhangzott beszédeinek viaszlemezművelését. A társaság valóságos muzeumot létesített azokból a viaszlemezekből, acél-szállagokból és filmekből, amelyek II. Vilmos császár, Gladstone néhai angol miniszterelnök, Edison, stb. beszédeit és életének egy-egy érdekesebb mozzanatát örökítették meg. Mintegy 60 ezerre tehető ezeknek a gramofonlemezeknek a száma. A BBC stúdióját a hadállapot bekövetkezése folytán földalatti óvóhelyre tették s ide helyezték a felbecsülhetetlen értékű kis muzeumot is. Természetesen az angol rádiótársaság ennél az óvintézkedésnél nem hagyta figyelmen kívül Hitler kancellár rádióbeszédeinek másolatát sem. A napokban ezek a történelmi adatok is földalatti óvóhelyre vándoroltak.

— Postaí küldemények a behívottak részére. Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar 12-ik közleménye tudomására adja mindazoknak, akik csomagokat akarnak küldeni a bevonult katonák számára, hogy valamennyi postahivatal köteles ezeket a csomagokat elfogadni és továbbítani, ha az illetéket a feladó kifizeti. A csomagban csak elsőrendűen fontos szükségleti cikkek lehetnek, mint például nem romlandó élelmiszer, ruhaneműk, dohány, cigaretta stb. Minden egyes csomagot vászonba, vagy vastag papírba kell burkolni és egy ilyen csomag öt kilónál nehezebb nem lehet.

— Dr. Simó hazaérkezett, ismét rendel.

— Vihar a székelyföldön. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint a Csikmegyében pusztító szélvihar nagy károkat okozott, különösen Tushádon. Az erdőben több mint 100 ezer köbméter fenyőt és tölgyet csavart ki a szél. Sok ház is összedőlt. Az utakon a közlekedés lehetetlenné vált, mert a szél által kicsavart fák még mindig ott hevernek. Munkásosztásokat rendeltek ki az utak felszabadítására.

— A Kölcsey Egyesület közgyűlése. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kulturpalota művészszobájában lesz a Kölcsey Egyesület közgyűlése, melyen hivatalos a társelnök és a választmány tagjai mellett minden tag. Fischer Aladár elnöki beszéde után Szöllösi István főtitkár beszámol az elmúlt év közmlvelődési eseményeiről és a megindult új év munkatervéről. Majd Bérczy Lajos tiszteletbeli főtitkár a Kölcsey Egyesület pénzügyi helyzetét és az új költségvetést ismerteti. A bejárat az emeleten levő művészszobába a palota déli oldalán, a park felől van.

— Új vizsgálatot rendelt el a Semmitőszék a Dandea-ügyben. Marosvásárhelyről jelentik: Ismeretes, hogy a marosvásárhelyi ügyesség ez év elején feljelentésre vizsgálatot indított dr. Dandea Emil, Marosvásárhely volt polgármestere ellen. A vizsgálat befejeztével Dandea kérését terjesztett be az igazságügyminiszteriumhoz és abban kérte, hogy valamely más bíróság elé utalják ügyét, miután az itteni közhangulat befolyásolná az igazságügyi fórumokat ügyének tárgyalásánál. Az igazságügyminiszterium a brassói törvényszéket jelölte ki, ahova Dandea a sorozatos vizsgálások és a köz megkárosítása címén emelt vád ellen fellebbezést nyújtott be. A törvényszék, később pedig a tábla elutasította a fellebbezést, amelynek ügye végül a Semmitőszék elé került. A Semmitőszék pénteken foglalkozott az ügygel. Dandea dr. Milea képviselte. A legfelsőbb igazságügyi úrui a Dandea-ügy aktáit visszaküldte Brassóba és új vizsgálat lefolytatását rendelte el.

„HALOTTAK NAPJA” az aradi temetőben

November 1-én, Halottak napjának előestéjén, mint egy óriási fáklva világított a késő őszi alkonyatban a temető: — az emlékezés kicsi gyertyalángjai lobbantak, — minden siron kigyult a gyertyaláng és sok apró fény, az emlékezés bíboros fénye, összelelte a temetők felé, hogy a sirhanatok felett kigyujtsa az emlékezés lángjait és virágokkal halmozza el az örökkévalóságba távozottak földi maradványainak nyugvóhelyét.

Halottak napjának előestéjén az aradi temetőben is óriási tömeg áldozott a halottak emlékének. Már a kora délelőtti órákban megindult az élők vándorlása a temetők felé, hogy a sirhanatok felett kigyujtsa az emlékezés lángjait és virágokkal halmozza el az örökkévalóságba távozottak földi maradványainak nyugvóhelyét.

A Felsőtemetőben Harsányi Vince, Brunner Tibor és Mezey Tibor minorita áldozó-papok először a temetői keresztneél tartottak gyászszertartást az aradi holtak lelkiüdvéért, örök nyugalmaért s ezután a temetőben lévő minorita sirkertnél és az apácák sirjainál mondtak imát.

Az Alsótemetőben Czika István és Hrubisko Bálint szerzetesek tartottak gyászszertartást a halottak lelkiüdvéért.

Az aradiak tömegesen zárandokoltak ezen a napon a kedveseik hantjához. A különböző egyesületek elhunyt tagjai sirjainál gyászénekek zengtek. Az aradi újságírók is megemlékeztek elhunyt pályatársaikról, — a hagyományokhoz híven ez alkalommal is az aradi újságírók küldöttsége keverte fel az elhunyt újságírók sirjait, hogy fehér krizantém-csokorral ékesítse a hideg rögöket és kigyujtsa az emlékezés gyertyáit. Az újságírók küldöttsége meglátogatta még az élete virágjában tragikusan elhunyt erdélyi primadonna, Solymosán Magda sirnját is. Az ifjan, ragyogó szépségének teljében elhunyt színésznő virágözönnel borított sirján az őszi derhamatban ott hervadtak a magyar népkisebbségi újságírók hőfőher krizantémjai is.

— A CFR-autobuszok új menetrendje. November elsejével életbe lépett a CFR-autobuszok új menetrendje, amely aradi vonatkozásban a következő: Arad—Temesvár vonal: Indul Aradról 6.30, 13.30 és 18.30 órákor, Temesvárra érkezik 8.00, 15.00 és 20.00 órákor. Arad—Lippa: Aradról indul: 14.00 órákor, Lippára érkezik 15.40 órákor. Arad—Nagylak: Aradról indul: 6.30, 13.14, 16.30 és 18.30 órákor, Nagylakra érkezik: 9.15, 16.30, 18.30, 21.00 órákor. Arad—Nagyvárad: Aradról indul: 6.30 és 16.00 órákor, Nagyváradra érkezik: 10.30 és 20.00 órákor. Arad—Déva: Aradról indul 13.00 órákor, Dévára érkezik 18.30 órákor. Ez a menetrend a személyszállító autobuszokra vonatkozik.

— Hárommillió sikkszás az okiráltságban. Bucarestből jelentik: A bucaresti-i rendőrprefektúra értesítést kapott, amely szerint hatalmas lopást leplezték le az országban levő egyik vállalatnál. Nem kisebb összegről, mint 3 millió leiről van szó és a lopás tettesének kiletét már ki is nyomozták. A megkároított céget „Agrana”-nak hívják és toll, valamint pehelytoll exportálással foglalkozik, székhelye pedig Chisinauban van. A lopást Volf Bruchis, a cég prokuristája követte el, aki Cetatea Alba-megyében Tarutino községben lakott családjával. A prokurista október 23-án nem jelent meg hivatalában és amidőn a cégtől lakóhelyére küldtek, megdöbbenve állapították meg, hogy családja eltűnt Tarutino községből. A rovincsolás megállapította, hogy Volf Bruchis 3 millió leit tulajdonított el a vállalat pénzéből és a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket Volf Bruchis kézrekerítésére. Értesítették a határrendőrségeket is, de valószínűbbnek látszik, hogy a tolvaj prokurista az országban rejtőzik.

— MEGVÁSÁROLTÁK A VOLT VÁROSI MOZGÓKÉPSZINHÁZAK BERENDEZÉSÉT. A városvezetőség árlejtést hirdetett a volt Central-gái- és Módczy-telepi mozgóképszínházak felszerelésének és berendezésének, valamint a nyári szinkór berendezésének megvételére. Az árlejtésen legkedvezőbb ajánlatot Nedescu Veturia pályázó tette, 131.000 leit íért az eladásra bocsátott felszerelési és berendezési tárgyakért. A városvezetőség most jóváhagyta az árlejtés eredményét.

— Elemi iskolák céljaira használják fel a hadiárvaház épületét. Néhány hónappal ezelőtt megírtuk, hogy a város ajánlatot tett a szülészeti klinikának a megüresedett hadiárvaház átengedésére vonatkozóan. A szülészeti klinika vezetősége azonban a város ajánlatán túlmenő igényeket támasztott arra az esetre, ha elfoglalná az épületet, úgy hogy a terv megváltozik. A hadiárvaház épületének felhasználása érdekében most új terv megvalósítása került napirendre. Ide helyezik át ugyanis a Iosif Vulcan-uccal iskolaépületben levő I. számú állami román és 9. sz. állami németnyelvű elemi iskolákat, míg az így felszabadult helyiségekben a kereskedelmi liceum internátusa nyer elhelyezést.

— A romániai Magyar Népközösség aradvárosi tagozatának XI. kerülete (Ujarad, Zsigmondháza, Kiszentmiklós) f. hó 4-én este 8 órákor Zsigmondháza a Sommer-féle vendéglőben ismerkedési estélyt rendez, amelyre ezután is meghívjuk tagtársainkat. — Felkérjük a következő tagtársainkat, hogy az irodánk által beszerzett okmányok átvételre végezt sziveskedjenek irodánkban megjelenni: Kolossv Sándor, Dosa Erzsébet, Révész Gyula, Dömő Lajos, Vaczkó Pál, Zsibrita Zsuzsanna, Varga Sándor, Bisztriczky K. András, Kovács András.

— Elmult a kislenői árvízveszedelem. Kislenőből jelentik: Az utóbbi napok nagy esőzései következtében a Fehérkörös megáradt Kislenő környékén. November elsején a vízállás már oly magas volt, hogy árvízről lehetett tartani. Délután háromtól este nyolcig egy teljes méter nőtt. Ekkorra már a vízállás nyolc méterre növekedett és a folyó hidjának kiscsillerei teljesen víz alá kerültek. Este féltizenegykor félreverték a harangokat, miután a víz kezdett átszivárogni a székudvari hid mellett. Egy csapat utász és a község lakói közül számosan, megfeszített munkával elejét vették a gátszakadásnak. Reggelre a Körös husz centimétert aradt és így az árvízveszély csökkent.

— A Kölcsey Egyesület első irodalmi délutánja. A Kölcsey Egyesület első irodalmi előadását az új közművelődési sorozatban Petőfi emlékeztetőre rendezi a Kulturpalota nagytermében november 19-ikén. Minden nemzedéknek gazdákodást jelent vissza-visszatérni a nagy költők eszmévilágához. Petőfi az emberiség legnagyobbainak a sorában halhatatlan. Magyar kultúregyesületünk a november tizenkilencediki irodalmi délutánra a költő sok oldaláról jellemző vonzó műsorrall várja régi tagjait és azokat, akik utoljára szerzik meg Sándor könyvkereskedésében a tagigazolványt. Tarnóczy Lajos, a Kölcsey Egyesület társelnöke fogja lelemmezni a költő egyéniségét. A szavalatokat énekek sorában különösen érdekes vonzó szám lesz kitűnő zeneszerzőnknek, Csányi Mátyásnak egy zenekari és énekes szinpadra jelenete, melyet Petőfi „Fain végén kurtá kocsmá” című verséhez szerzett. Néhány Petőfi verseire szerzett dallal is fog még szerepelni a Petőfi-emlékünnepe Csányi zenealkotó tehetsége. Ezeket Z. Várady Margit, színházunk néhány év előtti ünnepelt énekművésznője fogja előadni. Az aradi közönség a volt színházi primadonna szép és kiművelt hangjának szépségét templomi és más hangversenyeken gyakran élvezte. A Csányi-Várady műsorszámok vonzó részek lesznek a gazdag, értékes sorozatban.

— Postagalamb helyett — méh. A japán hadvezetőség mehekkel állított be hírszolgálatra a kinal harctéren a könnyen felfedezhető és célbavehető postagalambok helyett. A japánoknak ugyanis sikerült elérniük, hogy száz kilométernél is nagyobb távolságra küldhették a meheket. Tekintve, hogy repülési sebességük egyenlő a postagalamb röptével: óránként hatvan kilométer, könnyen érthető, hogy a hírközlésre ez az apró, golyókkal szinte eltalálhatatlan állatka sokkal biztosabb közvetítő, mint középkori elődje: a galamb. A mikrofotográfia mai állása mellett pedig semmi nehézsége nincs annak, hogy a méh szárnyára az üzenetet felfűszkészik. A japánok annyira meg vannak elégedve a mehek katonai szolgálataival, hogy Tokióban emlékművet állítottak fel az „ismeretlen méhek”.

Előrák érkezett. Friess marosi és dunai halak dícsón kaphatók. KOHN JÓZSEF csemegéüzletében, a lutheránus templommal szemben.

— Nincs már mosogatási gond! Londonból jelentik: John Smith angol mérnök olyan gépet talált fel, amely félperc alatt elmosogatja és tükörfényesre törli egy háromszemélyes háztartásnak az edényhez használt összes edényeit és evőeszközöket. Egy amerikai gyár már be is rendezkedett az új találmány tömeggyártására, hogy a legszerényebb polgári családok is beszerezhesék a készüléket, amely túlhaladja a háziasszony legmerészebb álmait.

— Halkenyérét ajánlanak a gyenge csontalkatúknak. Newyorkból jelentik: W. V. Cruess dr., a kaliforniai egyetem tanára, száritott halból alacsony hőmérséklet mellett különleges eljárással lisztet örlött, melyből izletes kenyérlet lehet sütni. A halkenyér tápértéke Cruess dr. szerint rendkívül nagy. Magas mérsz- és foszfortartalma fontos eleme a csontképződésnek, ezért élvezését főként gyenge csontalkatú, vagy rosszfogu egyéneknek, továbbá anyáknak és gyermekeknek ajánlja.

Megkezdte szervezkedését a Magyar Népközösség bucarestli tagozata

A Bucaresti Magyar Népközösség megalakításának előkészítő munkálatait egy 55 tagú intézőbizottság irányítja egy 5 tagból álló végrehajtóbizottság vezetésével és az összes bucarestii magyar egyházak közreműködésével.

A végrehajtóbizottság tagjai: Barok Károly ügyvéd, Bitay Sándor iskolai igazgató, Németh Ernő mérnök, dr. Papp Béla orvos, dr. Thierry Ákos tanár.

A bucarestii tagozat helyisége a Str. General Anghelescu 41. szám alatt van, ahol a tagozati iroda, orvosi ambulatorium, jogvédő iroda, olvasóterem stb. fognak elhelyezést nyerni. Miután a helyiség berendezéséről magunknak kell gondoskodni, szeretettel fordulunk Bucaresti magyar társadalmához, hogy jöjjön segítségünkre különböző berendezési tárgyak felajánlásával. (Asztal, szék, lámpa, függöny, szekrény, könyvek, stb.) Ezáltal is tevére lehetővé, hogy a tagozati helyiség mielőbb berendezetten állhasson rendelkezésre itteni népünknek. Akik a helyiség részére berendezési tárgyakat ajánlanak fel, sziveskedjenek közölni ezt dr. Papp Béla címére, (Str. General Budisteanu 1. Telefon 4-18-37.).

MAGYARUL

kizárólag a

Kötelező Polgári Légvédelem Kézikönyv-ből

ismeri heti meg a kötelező polgári légvédelmet

Ára 3 lei

Megérkezett Aradra is az idegenek ellenőrzéséről szóló intézkedés

Az aradi rendőrkészlet állambiztonsági hivatalhoz megérkezett a közrendészeti és munkügyi minisztérium felhívása, amelyet az idegen állampolgárok jelentkezésével kapcsolatosan bocsátottak ki. Részletes utasítást kapott az állambiztonsági hivatal az idegen állampolgárok kérvényeire és irataira vonatkozólag, amelyeket az érdekelteknek november harmadikától kezdődőleg kell benyújtaniuk, az alább közölt sorrend szerint. Mint ismeretes, jelentkezni tartoznak az Arad területén lakó összes idegen állampolgárok, beleértve a Nansen-utlevéllel rendelkezőket is, valamint azokat, akiket a legutóbbi állampolgársági revízió során töröltek az állampolgárok névsorából, tekintet nélkül arra, hogy rendelkeznek-e úgynevezett „Certificat-carnet de identitate”-val, vagy sem. Harmadikán az a és b betűvel kezdődő nevek jelentkeznek, 4-én a c és d, 6-án az e és f, 7-én a g és h, 8-án az i és j, 9-én a k és l, 10-én az m és n, 11-én o és p, 13-án r és s, 14-én t és u, 15-én v és z. Délután az első, délután pedig a második betűvel kezdődő nevek jelentkeznek. A gárak és vállalatok az alkalmazásukban lévő érdekeltek nevében tartoznak a kérvényeket elkészíteni és benyújtani, a többieknek azonban személyesen kell ebben az ügyben az állambiztonsági hivatalnál megjelenniük. Ha az utóbbiak mégis ügyvédet bíznának meg ügyük intézésével, szabályszerű meghatalmazással kell jogt képviselőjüket ellátniuk.

Október 29-iki lapszámunkban részletesen közöltük, hogy kinek milyen iratot kell a kérvényhez csatolni és menuvi illetéket kell lefizetni. Azokon a díjakon kívül a kérvényre 8 lei okmány és 1 lei repülőbéllyeg, valamint 140 lei értékű sürgősségi és építkezési bélyeg, az állambiztonsági hivatal által kibocsátandó igazolványra pedig 14 lei okmány és 2 lei repülőbéllyeg ragasztandó.

— Emberevők Európában. Mi, fehér emberek, roppant nagyra vagyunk a kultúránkkal, szemben a távoli földrészek vadembereivel. De azért még néhány ezer éve még itt is emberevők tanyáztak, mint ahogy erről Tolnai Világlapjának legújabb száma érdekes cikkeken számol be, amelyben az emberi táplálkozás különböző lehetőségeit kutatja fel. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkívül érdekes cikkek egész során kívül gazdag rejtvényrovatot és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

— Hogy dolgozik a világ leghíresebb gyermekzeneke? Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délbáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsort, próbabeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és rengeteg szébb-nél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

— Az őrmester mérkőzik a földmunkással. Az egész világ érdeklődésének középpontjában a Maginot és a Siegfried-vonal, a két félelmetes földalatti erődív áll. André Maginot, az őrmesterből lett hadügyminiszter és dr. Todt, az egykori földmunkás alkották meg a földalatti várakat. Dr. Sunka Géza képekkel illusztrált cikk keretében ismerteti az acélvárakat gróf Bethlen Margit népszerű, képes szépirodalmi lapjának, az „Ünnepek”-nek most megjelent új számában. Az albumalakú „Ünnepek” ezúttal is gazdag tárházat nyújtja a nívós és szórakoztató olvasnivalóknak és a remek képeknek. Főelárusító: Journal Import. Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand 46. Ezv szám ára 12 lei.

— A Párisi Divat novemberi száma száma szebbnél-szebb és célszerű modelleket hoz, bundát, télikabátot, mufiát, elegáns nappali és estélyi öltözékek és bájos gyermekholmik rajzait. Háziruhákban és fehérneműkben ugyancsak sok szépet és újat nyújt. A kézimunka-oidalakon eredeti himzések és horgolások, modern klavarrások, csipketerítők, stb. rajzait találjuk: meg tarkaöltéses kötényeket, függönyöket, párnákat. Azonkívül számos novellát hoz a Párisi Divat és ragyogóan megírt cikkeket a legkitűnőbb írók tollából: verset, folytatásos regényt, hasznos tudnivalókat, rejtvényt, stb., stb.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralaj 16.

OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16.

KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsești 68.

SPORT KÖZLÖNY

November 12-re halasztották a november 8-iki kupafordulót

Szorgalmasan készül az AMTE a Ripensia elleni mérkőzésre — Szaniszló II játékjogát felfüggesztették, de az ítélet érvénye a következő vétségig fel van függesztve

Mint ismertes, november 8-án a Román Kupában negyedik fordulóját sorsolták ki, amelynek során az AMTE-t, mint már megírtuk az FC Braila-val hozta össze a sors és a mérkőzés Brailában került lebonyolításra. Az AMTE-nak, amely a nemzeti bajnokság sorsolása értelmében november 12-én Bucurestiben szerepel a Sp. Studentesc ellen, ilyen formán már hétfőn, tehát közvetlenül a Ripensia-meccs után el kellett volna utaznia Brailába és onnan Bucurestibe és a csapat csak egy hét után tért volna vissza Aradra.

A Román Kupabizottság több egyesület kérésére azonban elhalasztotta a november 8-án kiűzött Kupafordulót és pedig november 12-ére, aminek következtében a nemzeti bajnokság utolsó két fordulója is előreláthatólag halasztást szenved.

ved. A legvalószínűbb, hogy a november 12-iki fordulót 19-én, a 19-iki pedig 26-án bonyolítják majd le.

A Ripensia elleni vasárnapi mérkőzésre egyébként az AMTE nagy ambícióval folytatja előkészületeit és a játékosok fogadkoznak, hogy ezúttal megmutatják, hogy nem lehet az AMTE-t elpárentálni. — Csak jobban mehet a játék, mint a Rapid ellen, — mondják a játékosok, — mert olyan rosszul még egyszer nem játszhatunk. Az összeállításra a pénteki edzés után kerül sor és természetesen játszik Szaniszló is, akit a Carpati mérkőzésen történt kiállításából kifolyólag 15 napra ugyan eköltözték a játéktól, de a lejátszott ítéletet felfüggesztették mindaddig, amíg a játékos újabb felgyelmi vétséget nem követ el.

Négy mérkőzést, közöttük egy rangadót tartalmaz a kerületi bajnokság tizedik fordulója

AAC—Crisana CFR a főesemény

Az alkerületi elsőosztályú bajnokságban vasárnap a tizedik forduló kerül lebonyolításra, amelyen eredetileg hat mérkőzés szerepelt. Miután azonban a Gaiana csapatát törölték a bajnokság résztvevői sorából, vasárnap az Egyetértés szerez játék nélkül két pontot. Az Astra—Banaul mérkőzést a két egyesület multvasárnapra hozta előre, a Banaul azonban a mérkőzésen nem jelent meg és így csak négy meccs maradt.

Ezek közül kétségtelenül a legnagyobb érdekldést a rangadó jelleggel bír AAC—Crisana CFR mérkőzés kelti, amelyet délelőtt az AAC-pályán bonyolítanak le. Két nagy tudású, jó csapat remélhetőleg fair küzdelmet fogja hozni az összecsapás,

amely bármelyik győzelmét hozhatja.

A Gloria-pályán kerül lebonyolításra az ATE—Titanus meccs, amely szintén nyílt küzdelmet ígér és az eredmény alighanem közel jár majd a döntetlenhez.

Az Unirea az Olimpiát látja vendégül és az eddigi eredmények alapján az Olimpia győzelmét várható. Az Unirea mindenestre nem fogja magát könnyen megadni és meglepetés sincs kizárva.

Végül a Tricolor és a Transilvania küzdelme szintén hevesnek ígérkezik és ennek a mérkőzésnek sincs kimondott esélyese. A keményebb, gólrátörőbb Tricolor minimális győzelmét talán mégis valószínűbb.

A magyar bajnokságban:

Nyolc gólt lőtt a Ferencváros a sereghajtó Kassának

Teljes forduló a magyar NB-ben

Budapest. A magyar nemzeti bajnokságban a szerdai ünnepnapon teljes forduló bonyolítottak le és ez általában nem hozott különösebb meglepetést. A Szeged és a Törekvés pompás szereplése ugyanis már nem meglepetés, inkább számítható annak az a körülmény, hogy a „nagy csapatok” mind győztek. A bajnoki táblázaton lényeges változás nem történt: a Ferencváros megtartotta vezetőhelyét, a Kassai AC pedig biztosan „tartja” az utolsó helyet, csupán a Bocskai emelkedett néhány sorral a táblázaton, amely most így fest:

1. Ferencváros	7	6	—	1	28	11	12
2. Szeged	7	5	1	1	17	10	11
3. Kispes	7	4	2	1	23	11	10
4. Hungária	7	3	3	1	19	12	9
5. Törekvés	7	4	1	2	14	12	9
6. Újpest	6	3	2	1	18	11	8
7. Haladás	7	3	—	4	16	12	6
8. Elektromos	7	2	2	3	11	17	6
9. Bocskai	7	3	—	4	9	20	6
10. Taxisok	7	2	1	4	13	19	5
11. Nemzeti	7	2	—	5	13	18	4
12. Szolnok	7	2	—	5	10	15	4
13. Gamma	7	1	2	4	9	16	4
14. Kassai AC	6	1	—	5	4	20	2

Beszámolunk a szerdai mérkőzésekről:

ÚJPEST—GAMMA 4:1 (2:1). Az Újpest, volt a jobb és megérdemelte a győzelmét. Hidasi (2), Adám (2), illetve Süty szerzők a mérkőzés góljait.

TÖREKVÉS—TAXISOK 2:1 (1:1). Érdekes, változatos küzdelem után az antiőröknek sikerült a pontokat megszerezni. Kiszely II. és Zörgő, illetve Takács II. a góllövők.

FERENCVAROS—KASSAI AC 8:1 (3:0). A Ferencváros tartalékolan is teljes sikerrel nyert. Góllövők: Kiszely (4), Sárosi dr. (3) és Pósa, illetve Pászti.

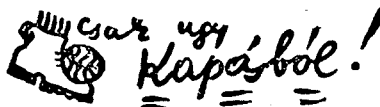
BOCSKAI—NEMZETI 4:2 (3:1). A megerősödött Bocskai jó játékkal nyert. Góllövők: Turay II. (2), Berecz és Kristóf osztottak, a Nemzetiét Kisalagi és Szeder lőtték.

HUNGARIA—SZOLNOK 2:1 (0:0). Nagy harc után győzött a Hungária. A mérkőzésen,

amelynek góljait Cseh és Vidor, illetve Korom szereztek, Müller karját törte.

SZEGED—ELEKTROMOS 4:1 (4:1). A Szeged már az első félidőben elintézte ellenfelét. Nagy (2), Harangozó (2), illetve Pázmándi lőtték a mérkőzés góljait.

KISPEST—HALADAS 2:0 (1:0). A Kispes ellenfele otthonában is győzni tudott. Déri és Kalocsay szereztek a nyertes csapat góljait.

A november 8-iki kupamérkőzések játékvezetőit kijelölték és így az AMTE brailai mérkőzését az FC Braila ellen Jean Petrescu fogja vezetni. Az aradi játékvezetők közül kupamérkőzésre delegálták Höhnt, aki Ferdinandon a Metalosport—CAMI mérkőzés játékvezetője lesz.

A Biromi Federal helyt adott két egyesület névváltozási kérelmének és pedig a Tricolor CFPV nevét FC Ploestire, a brassói Astra nevét pedig Metrom-ra változtatta át.

Az MLSz tanácsa november 12-ére Belgrádba érkekeztet szeretne nyelbeitni a semleges országok közötti kupamérkőzések létesítésével kapcsolatban. Ezen a jugoszláv és magyar kiküldötteken kívül Románia és Olaszország megbízottai vevnének részt.

A moszkvai Dynamo romániai vendéglátására vonatkozólag az FRFA még hónapokkal ezelőtt tett ajánlatot az orosz szövetségnek. A válasz csak most érkezett meg, amely szerint a moszkvai bajnokságot jövő év tavaszán hailandó lenne Bucurestiben vendégcszernelni. A részletekre vonatkozólag az oroszok várják az FRFA javaslatát.

Az olasz szövetség kiadta jövő tavaszi válogatott mérkőzéseinek programját és ebből kiűnik, hogy az április 14-iki román—olasz mérkőzés Romában kerül lebonyolításra. Itt írjuk meg, hogy az FRFA átiratot intézett a német szövetséghez és kérte a németországi revansmérkőzés időpontjainak kijelölését.

Ismét a régi vezetés került az aradi fu labliró-tesztet élére

Az aradi fu labliró tesztete kedden este a Gloria-pályán tartotta meg rendes évi közgyűlést, amelyen 24 játékezető jelent meg. Bozgan Gheorghe elnök megállapította az alapszabályszerint szavazóképességet és megnyitotta a közgyűlést, majd Vostinar Mihai teszteti titkár olvasta fel az elmúlt év tevékenységét tartalmazó jelentést. Ezután került sor az alapszabályok szerint az 1940. évre vonatkozóan két bizottsági tag és két pótag megválasztására, míg két tagot és az elnököt a központ jelöli majd ki. A választások során nagy szavazattöbbséggel a régi kipróbált vezetőköt választották ismét meg és pedig rendes tagok: Opirita Chirita és Burdan Nicolae, pótagok pedig Darázs István és Macian Nicolae lettek. Goicea Jonel a teszteti tagok nevében köszönetet mondott a vezetésnek azért az odaadó és lelkes munkáért, amelyet a sport érdekében kifejt, majd Bozgan Gheorghe zárószavaival ért véget a közgyűlés.

A nemzeti bajnokság góllövő listáján

még Bodola vezet, sőt most már kilenc góllal áll az élen. Bogdan és Kovács javítottak lényegesen és a lista most így fest:

9 gól: Bodola,

7 gól: Bogdan.

6 gól: Iordache, Marksteiner, Bindea, Gica Popescu.

5 gól: Barátky, Kovács, Başrin.

4 gól: Auer, Reiter, Cucula, Constantinescu-Grecu.

3 gól: Barbulescu, Szőke, Lukács, Marinescu, Zsizsik I., Sonny Niculescu, Naci.

2 gól: Ene, Petea Valcov, Capusan, Moldoveanu, Sipos, Simaoc, Dobay, Haas, Szeles, Perneki, Horotan, Remus, Carjan, König, Moldova (Victoria), Martin.

1 gól: Carciog, Sfera, Vintila, Mioc, Zsifkovits, Oprean, Kotormany, Zsizsik II., Tóth-Bedő, Hanga, Justin, Bodea, Milea, Dragan, Mihaiescu, Titu Dumitrescu, Alexandrescu, Lulu Mihaiescu, Slivat, Pataki, Szaniszló, Reinhardt, Micu, Pop III, Szántai, Cociuban II., Muresan, Oana, Dunareanu, Praszler, Vulcanescu.

Öngól: Galgóczy (CAMT) a Gloria ellen, Varjassy (Juventus) az UDR ellen

O 14.82 m. az új országos súlylökő rekord. Szerdán délután, az ANEF-pályán Schullery, a Stadion Román, illetve KAC volt kitéző súlylökője, a súlylökésben hivatalos rekordjavítási kísérletet végzett, mely fényesen sikerült. Schullery ugyanis 14 m. 82 cm-re javította az aradi Fritznek 14 m. 45 cm-es régi rekordját. Schullery hat dobást tett és ötletet talált a régi rekordot. Dobásai: 14.49 m., 14.82 m., 14.34 m., 14.61 m., 14.53 m., 14.63 m. Az új rekordot hitelesíteni fogják.

TEKESPORT

A Prieteni téli tekepályájának megnyitó versenye. Mint már megemlékeztünk róla, a Prieteni téli tekepályája elkészült és azt nagyszabású verseny keretében adják át hivatásának. Szombaton este és vasárnap egész napon tartó, egyéni versenyen kívül, csapatverseny keretében vendégül látja a Prieteni a temesvári CFR kiváló csapatát. A gazdag díjazású verseny iránt tékező körökben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Tricolor is versenyt rendez szombaton és vasárnap a Münnich-vendéglőben levő téli versenypályáján. Az egyéni verseny már szombaton este kezdődik és vasárnap este zárul, míg csapatversenyben a Tricolor mindkét csapatát szerepelteti a Transilvania, illetőleg a temesvári CFR ellen, melyet a Prieteni enged át egy mérkőzésre. A pompás díjakért bizonyára Arad legjobbjai fognak versengeni.

Az Infratirea egyéni tekeversenye. A bajnokság előtti utolsó vasárnapot az Infratirea is igyekszik versenyrendezésre kihasználni és szombat este, majd vasárnap egész napon át tartó egyéni versenyvel nyújt módot versenyzőinknek tudásuk növelésére. Vasárnap délután 5 órakor pedig az AAC-ot látja vendégül az Infratirea csapatmérkőzés keretében.

Bírótanfolyamot rendez a tekekörzet. A megalakult tekekörzet, hogy a szabályoknak megfelelően bonyolíthassa le a csapatbajnokságokat, az eddigi szűk ségbírók helyett vizsgázott bírókkal kívánja mérkőzéseit levezetni, ezért a központ megbízásából Pascu Gheorghe technikai vezető bírói tanfolyam rendezését határozta el. Ez a tanfolyam a közeljövőben meg is kezdődik és hallgatói bírói jogosítványt nyernek. A tanfolyamra elsősorban románul tudó igazolt tekezők jelentkezését fogadják el a körzet. Jelentkezéseket az egyesületek intézői továbbítják a körzetbe.

Nyilatkozott az ügyvédszövetség ideiglenes bizottságának elnöke az új intézkedésekről

Miért kellett feloszlatni a kamarák eddigi vezetőségét?

Bucurestből jelentik: Grigore Periețanu, az Ügyvédszövetség időközi bizottságának elnöke, az ügyvédi kamarák feloszlására vonatkozólag felvilágosításokat adott a sajtó képviselőinek. Arra a kérdésre, hogy milyen okok játszottak közre az Ügyvédszövetség tanácsának és az ügyvédi kamarák tanácsainak feloszlásában, Gr. Periețanu a következőképpen válaszolt:

— 1937-ben határozatba vették, hogy az ügyvédi kamarák összetétele teljes egészében román jellegű legyen és az Ügyvédszövetség állandó bizottságára bízta ennek megvalósítását. Mivel ez a bizottság mandátuma letele után nem alakult meg újból, megbízásának nem tehető eleget. Egyes ügyvédi kamarák azonban az Ügyvédszövetség állandó bizottságának határozatát meg sem várva, siettek a fenti elveket megvalósítani. Az 1938. január 22-i rendelet törvény megjelenése után azonban törölték az összes zsidó ügyvédek, mint akiknek állampolgársága kétes. Másrészt pedig az említett rendelet törvény 39. cikkében foglalt intézkedéseknek kiterjesztésével, melyek szerint a törvény rendelkezései alá eső személyek a választójegyzékből is törölendők, az ítélőtáblák székhelyén működő kamarákat ideiglenes végrehajtási hatalommal ruházták fel.

Ezen intézkedések következményeképpen az ítélőtáblák székhelyén működő kamarák fegyelmi bizottságai között nézeteltérések támadtak, melyek a végrehajtási hatalom felfüggesztésére vezettek.

Az ügyvédtörvény 22. szakasza

Periețanu nyilatkozatában a következőkre utalt:

A kormány egyes kamaráknak az 1938. év március 9-i szabályrendelet 148. cikkében előírt románosítás szemelőtt tartásával hozott intézkedéseinek megszüntetésére az ismert rendszabályokat hozta meg. Az új intézkedések az új alkotmányra való esküvétel és a felfüggesztett zsidó ügyvédek működési jogát is biztosítják. Elrendeltetett továbbá, hogy a kamarák a zsidó ügyvédeknek az ügyvédi gyakorlatról való felfüggesztésére vonatkozó határozat végrehajtását ne szorgalmazzák és hivatalból vizsgálják át a kamarákba való beiratásokat. A felülvizsgálatokat az ügyvédi testület szervezeti törvények 22. cikkének megfelelőleg kell végezni, ideiglenes kizárásokat pedig csak azon ügyvédekre kell alkalmazni, akikről az állampolgársági felülvizsgálás során megállapítható volt, hogy nincsen meg a román állampolgárságuk. Az állandó bizottságnak ezen határozata az ország egész területén működő ügyvédek számára kötelező volt. Hogy mi történt utólag, az mindenki előtt ismert. Egyes ügyvédi kamarák a Szövetség vezetőivel szemben érthető passzivitással viselkedtek, annál is inkább, mivel több bírói fórum az állampolgársági határozatokat megsemmisítette.

Közben az elégedetlenség és a tiltakozások nőttek, mivel egyes kamarák fegyelmi szabályzat mellőzésével mondták ki zsidó ügyvédek kizárását. A kizárt ügyvédek látván, hogy jogorvoslatot a Szövetségtől nem nyerhetnek, a legfelsőbb fegyelmi tanácshoz fordultak.

A felosztás okai

— Az ügyvédtestület azon intézkedése, mely szerint az ügyvédek számára új személyazonossági könyvecskéket bocsájt ki, új alkalom volt az ügyvédi kamarák számára a kamarák összetételének románosítására. Victor Iamandi igazságügyminiszter mindezen idő alatt állandóan jóakarattal volt az ügyvédtestület és az ügyvédi kamarák nemzeti mozgalma iránt. A lehetőség szerint kiküszöbölte az idegességeket és tülsásokat, melyek hasonló mozgalmaknál előfordulhatnak és igyekezett a felmerülő számos tiltakozás megoldását elhalasztani, míg én személyesen nem győztem eléggé mérsékelni a nacionalista kartársalmat abban a kritikus pillanatban, amikor a kérdés a legfelsőbb fegyelmi tanács elé került, melynek összetételében a magas semmitörvény és az igazságügyminiszterium vetek részt. Ezután hivatalosan tudomásomra hozták, hogy az ügyvédtestületre vonatkozó legújabb törvény szerint az igazságügyminiszternek jogában áll kivétel esetekben, ha az Ügyvédszövetség legfelsőbb tanácsa tevékenységével vagy hanyagságával a törvényes rendelkezésekkel ellentétbe jutott, azt ideiglenes módon, akárcsak a megyei tanácsokat feloszlatni. Megtettem minden intézkedést az Ügyvédszövetség autonómiájának megvédése érdekében.

Törvénytervezetemet azóta törvénné lett és

némely kamarának nemzeti kérdésben tanúsított ideges magatartása által okozott nehézségeket kiküszöbölte. Kijelenthetem, hogy az ügyvédi kamarák nemzeti politikáját el fogjuk téríteni a demagógia és tülsások útjáról és bár a nemzeti elveket távolról sem fogjuk figyelmen kívül hagyni, azt a jogrend útjára tereljük — fejezte be nyilatkozatát Periețanu elnök.

Az új ügyvédtörvény biztosítja a román elem elsőbbségét a kamarákban, de tiszteltetben fogja tartani a szerzett jogokat is

Bucuresti. (Rador). A parlament igazságügyi bizottságának pénteken tartandó ülésén, amelyen

A háború és a logika

Arcadie Avercenco, az emigrációban élő orosz író írta ezt a novellát, amely tanulságos történeté válik akkor, ha különböző államok birtokában lévő titokzatos erejű fegyverekről olvasunk.

Egy szép napon beállított az ismeretlen fiatalember az egyik ország hadügyminisztériumába. Az ország neve nem érdekelt engem se. Őnt se kedves olvasóm.

— Vezessetek olyan valaki elébe, aki ért a dolgokhoz. Pontos dolgot szeretnék közölni vele.

— Mihez kell, hogy értsen az illető?

— A repüléshez. Van egy találmányom, melyet be akarok mutatni. Akinek a találmányom birtokába jut, amely forradalmat jelent a katonai tudományokban, gyorsan végez az ellenféllel.

A felalálót szívesen fogadták és gyorsan egy tábornok elé vezették, aki nagyon értette a katonai tudományokat. A tábornok el volt ragadtatva a fiatalembertől, mint mindazok, akik beszéltek vele. Hellyel kínálta meg, majd így szólt hozzá:

— Kedves uram, engedje meg, hogy megkérdjem, miről is van szó tulajdonképpen?

— Olyan légi cirkálót építettem, amely a legkedvezőtlenebb időjárási viszonyok mellett is képes egy hétig a levegőben maradni, egy zászlóval katonaságot szállít. Gondolom, hogy érdekelné fogja Önt a találmányom.

Mintán a tábornok megígérte, hogy a legnagyobb titokban tartja a találmány lényegét, a fiatalember kinyitotta aktatáskáját és kivette a tervek és a rajzokat.

— Nagyszerű. Az Ön találmánya egészen nagy jelentőségű és mindenben megállja a helyét. Mit kér a találmányért?

— Egy milliót!

— Rendben van — mondotta a tábornok és kezét szorított a fiatalemberrel. Tessék egy bonmenien a pénztárhoz és vegye fel a pénzt. Nincsen talán még valami találmánya?

— De igen. Van egy másik találmányom is. Valami, ami csodálatható fogja ejteni a világot.

— Miről van szó?

— Felaláltam egy olyan ágyut, amely úgy lövi le az ön légi cirkálóját, mint egy zsák lisztet. A légi cirkáló teljesen jelentéktelen játékszeré válik ez előtt az ágyu előtt.

— Igazán — kérdezte a tábornok és nagyon elcsodálkozott. — Azt hiszem nem értem Önt jól. Azt akarja mondani, hogy felalált először egy légi cirkálót, azután felalált egy ágyut, amellyel könnyűszerrel lelövi ezt a légi cirkálót? Nem szégyenli magát?

— Nem látom be, hogy miért kellene szégyenlenem magam — mondta a felaláló. — Megengedtem tábornok ur, de úgy tudom, hogy a haditudomány egyre fejlődik és egyetlen ország sem maradhat el a fejlődés útján. Az én légi cirkálóm nagyon veszélyes fegyver. Éppen ezért fel kellett találni az ellenszerét.

— Igen... igen... Önnek igaza van teoretikusan, de a gyakorlatban...? Ha más valaki találta volna fel azt az ágyut, amely az Ön légi cirkálóját ellen az egyetlen fegyver és felalálja megvétele, azt megérteném... De amikor Ön...

— Te nagy isten — kiáltott fel az idegen. — Milyen jelentősége van ennek? Milyen jelentősége van, ha kimegyek Öntől, baluszti ragaszatok, szemüveget veszek fel, ruhát cserélek, megfestem a hajam, ugvanazon az átlón bejövök, be-

Beretvás és Sarlós

Budapest, IV. Váci ucc: 20.

Fehérneműkészítők, nyakkendőkülönlegességek

meg fogják vitálni az új ügyvédtörvényt, lamndi igazságügyminiszter nagy exorzében fogja ismereteni az új törvény alapelveit. Az új törvény biztosítani fogja a román elem elsőbbségét a kamarában, de egyben tiszteltetben fogja tartani a szerzett jogokat is. A törvény jelentős könnyítéseket fog tartalmazni az ifjabb jogász-nemzedék számára.

mutatkozom és elkezdünk tárgyalni, mintha soha sem láttuk volna egymást.

— Rendben van. Nincs más hátra, mint meg kell vennem az Ön ágyút is, amely egyetlen fegyver a légi cirkáló ellen. Mennyit kér érte?

— Egy milliót!

A tábornok aláírt már egy csekket, megvergette a fiatal felalálót vállát.

— El kell ismernem, hogy Ön egy nagyon életre való, ügyes fiatalember...

— Én leszek az utolsó ember, aki ellent fog mondani, ez ügyben, tábornok uram.

— Nem csak egy légi cirkáló, de egy légicirkáló, elhárító ágyu is...

— A tábornok ur elkényeztet... Mindennek meg lehet találni az ellenszerét...

— Ez az ágyu csodálatos valami. De...

A felaláló ismét leült és így folytatta:

— De... Mit ad Ön tábornok ur, ha elárulok Önnek egy titkot? Felalálom egy sugart, amely olyan erős, hogy az ágyu még működésbe se tud jönni, ha ráirányítják a sugart.

A tábornok égfelé emelte kezét és szinte kiabálva mondta:

— Megörjít. Az Ön viselkedése nem tisztességes, kétségbeesett...

A felaláló felháborodott hangon utasította vissza a tábornok szavait:

— Miért nem vagyok tisztességes ember? Milyen jogon mond Ön nekem ilyen súlyos sértéseket? Van valami kifogása a légicirkálóm ellen? Semmi. Van valami észrevétele a légelhárító ágyum ellen? Nincs, mert egy műremek. Miért sértete?

— Önnek elsősorban a sugarakat kellett volna felalánlani megvétele, ha Ön tisztességes ember.

— Bocsánatot kérek. A háború tudománya, különösen ami a technikai részt illeti, lassanként fokozódik, fejlődik. Ugrásokat, amelyeket Ön akar belémszuggérálni, nem ismerünk a hadfelszerelés tudományában.

A felaláló elvette a harmadik csekket is, kezét fogott a tábornokkal és elindult az ajtó felé.

— Egy pillanatra még — szólt a tábornok. — Biztosan, hogy ez a sugár minden ágyutűz ellen védelmet nyújt?

— Biztosan. Illetve azzal a felalálással, ha nem találunk fel egy sokkal nagyobb hatóerejű sugart.

— Érttem. Most majd felalánlja Ön ezt az erősebb sugart is. És amikor azt is megvettem, akkor majd tudomra adja, hogy van egy másik sugár, amely még ezt is tönkre teszi.

— Természetesen.

— Az ördög vigyen el, te szélhámos, csaló, vámpír. Mondd meg a neved, hogy tudjam kit vessek meg, ha rád gondolok.

A felaláló szembe állt a tábornokkal és mosolyogva így felelt:

— Sértégesen csak. Nincs semmi elfelejtendő és nincs semmi tanulni valója. Nem mondom meg a neved, de ha egy kicsit intelligensebb lett volna, tudhatná, hogy én vagyok személyemben a Logika és az Eldreállítás, önből hiányzik a megfigyelés tudománya, éppen azért nem tudja megérteni, mindegy, ha egy ország a fegyverkezésben tíz év, vagy tíz perc alatt megy tönkre. Az emberi ész beszélt Ön előtt és Ön ajtót mutatott. De ez engem nem érdekel: minden ember úgy teszi magát szerencsétlenné, ahogy akarja és játszik a sorsával. Még annyi jó izlése sem volt, hogy legalább egyezzen, gyorsan menjen tönkre... Jócsát...

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ralea munkaügyi miniszter nyilatkozata a minimális fizetéseket bevezető törvényről

Minden helytartósági székhelyen bormegállapító bizottságok létesülnek

Bucuresti jelentés szerint az uralkodó aláírta azt a rendelet-törvényt, amelynek értelmében minimális munkabérek állapítanak meg a kereskedelmi és ipari magánvállalatoknál, valamint a szállítási vállalatoknál. A rendelet-törvény értelmében minden munkaügyi vezérfelügyelőség mellett, vagyis minden tartományi székhelyen vegyes bizottság alakul, amely megállapítja a fentemlített vállalatoknál a minimális munkabéreket.

A törvény megjelenésével kapcsolatban Ralea Mihai munkaügyi miniszter nyilatkozott a sajtónak és többek között a következőket mondta:

— A munkásság anyagi helyzete rendkívül változó. Általában el kell ismerni, hogy a nagyvállalatok, különösen az erdélyiek, emberi béreket fizetnek és megfelelő fizetésben részesülnek az általánosan dolgozó munkások is. Ezzel szemben a kis- és közép-vállalatok esetében nemcsak, hogy nem biztosítják a munkások emberi megélhetését, hanem a munkásokat a végtelenségig kihasználják. Különösen Bucurestiben és környékén egyes vállalatok 20—25 lei napibért fizetnek 10 és 12 órás munkáért. Az ilyen helyzet alkalmassá teszi a munkásokat földalatti mozgalmakban való részvételre és ezért megfelelő preventív intézkedések szükségesek. A nagyvállalatok érdeke is azt kívánja, hogy a kis üzemeknél tapasztalható társadalmi igazságtalanságok megszűnjenek.

— El kell ismernem, hogy a komoly munkások megértéssel fogadják ezt az emberi törvényt. A törvényt több szempont is szükségessé tette. Az egyik a népesedési szempont. A rosszul fizetett munkásokból kivész az élettani ellenállás és minden egészségügyi gondoskodás ellenére a munkások és azok családjai a különböző betegségek martalékai lesznek. Ugyanakkor a törvényt az igazság szelleme hatja át. Nem a már emberi színvonalon mozgó fizetések emelését akarja elérni, hanem

a nyomorbéreket akarja normális színvonalra juttatni. Ezért ebben a törvényben megállapították a maximális béreket is. Nem lehet megállapítani egyetlen tartományban sem magasabb béreket, mint amilyeneket eddig kollektív szerződések alapján elértek.

— Ugy vélem, hogy ez a törvény ugyanekkor preventív munka a társadalmi egyensúly biztosítása érdekében. El kell ismerni egyben, hogy a munkásság az utóbbi időben teljes mértékben teljesítette kötelességét. Az uralkodó ezzel a törvénnyel a munkásságnak újabb igazságot szolgáltatott.

— A bérek megállapítása a következőképpen történik. Minden helytartóságban egy paritásos bizottság működik, amelyben egyenlő számban foglalnak helyet a munkások és a munkások. A bizottság elnöke a helyi törvényszék vagy tábla elnöke, amely meghatározott időre — a helytartósági átlagos fizetéseket, a természetbeni járulékokat, valamint minden egyes iparág helyzetét alapul véve — megállapítja a helytartóság területén a minimális munkabéreket. Ezek a bérek nem haladhatják meg a kollektív szerződésekben leszövegezett béreket. A minimális fizetések megállapításában az utolsó szó a miniszteriumé. Kivételet képeznek a törvény intézkedései alól az állam üzemek, azok a vállalatok, ahol érvényben lévő kollektív szerződés van, valamint azon kisiparosok, akik nem alkalmazznak öt munkánál többet. Ily módon az emberi béreket élvező munkások nyeresége nem lesz sok, de azok a munkások, akik nem kaptak eddig emberi béreket, jelentős helyzettöbbletben részesülnek. Ugy vélem, hogy az új rendszer nem vezet a megélhetés drágulásához, mert az árak legnagyobb része az utóbbi időben jelentős áremelkedéseknek örvendett, ugyanakkor azonban a fizetések alig-alig emelkedtek.

Megállapították a borszesz céljaira eladásra kerülő bor minimális árát

A bor felvásárlását a szőlészeti szindikátusok és szövetkezetek végzik

A szőlővédelmi törvény 59. szakaszának alapján a minisztertanács legutóbbi határozatot hozott, amelynek értelmében megállapítja a borszesz céljaira felhasználásra kerülő bor minimális árát. Ez a minimális ár az 1939. október 1-től 1940. október 1-ig terjedő időszakra a nemes bor esetében dekaliterfokonként 5.10 lei, míg a direkttermő szőlőből származó bor esetében 2.75 lei dekaliterfokonként a helyszínen átadva. Az ecet gyártására felhasználásra kerülő bor minimális ára ugyanannyi, mint azé, amelyet borszesz céljaira használnak fel. Az ecetgyáraknak viszont nem szabad direkttermő szőlőből származó bort felhasználniuk. A fent említett időszakra a szeszmonopol 150 vagon nemes borból származó borszeszt és borpárlatot vesz át, míg a megállapított keret többi része direkttermő szőlőből származik.

A borszesz céljaira szolgáló nemes és direkttermő szőlőből származó bor felvásárlása kizárólag a szőlészeti szövetkezetek nemzeti szövetsége és a szőlészeti szindikátusok szövetsége után történik egyenlő részben ezer leies vagononkénti jutalék ellenében, amelyből 500 leit a szőlészeti szövetkezeteknek vagy pedig a behozatali és kiviteli szövetkezeti központnak adnak át abban az esetben, ha a vétel ezek egységei révén történik. Mentések a fenti jutalék megfizetése alól mindazon nemes szőlőtulajdonosok, akiknek borpárló gyáruk van, és akik saját termésüket párolják. Ez a kedvezmény csak az általuk felhasználásra kerülő nemes borra vonatkozik.

A gyárosok számára tilos szőlő vétele azáltal, hogy abból bort állítsanak elő. Minden gyár vagy borpárló üzem köteles ugyan nemes, mint direkttermő szőlőből származó bort feldolgozni, még pedig a következő arányban: egyharmad rész nemes bor, kétharmad rész direkttermő szőlőből származó bor.

Azt a beosztást, amely szerint a gyárak a bort kötelesek vásárolni, a szőlészeti szövetkezetek nemzeti szövetsége végzi, amely egyben megjelöli azokat a szőlővidékeket is, ahonnan a gyárak kötelesek vásárlásaikat eszközölni. A gyárosok kötelesek a nemes borból és a direkttermő borból készülő borszeszt külön termelni és külön elraktározni. Mielőtt a gyárak a munkát megkezdik, kötelesek nyilatkozatot tenni, amelyben kötelezettséget vállalnak arra, hogy csak a jelen minisztertanácsi jegyzőkönyv által megállapított feltételek mellett dolgoznak. Ennek a nyilatkozatnak egy másolatát a szeszmonopol vezérigazgatóságához, másik példányát pedig a földművelésügyi miniszteriumhoz juttatják el.

A borszesz, valamint az ecetgyárak havonta kötelesek közölni a szeszmonopollal, valamint a földművelésügyi miniszteriummal szőlészeti szövetkezetek nemzeti szövetsége útján, amely irataikat ellenjegyzzi, mindazon termelők nevét és címét, akikről a bort vásárolták, a bor foktartalmát, a ténylegesen kifizetett árat, valamint annak az igazoló iratnak számát, amely a szállítványt kíséri. Ezeknek a jelentéseknek egy példányát a gyárak ellenőreihez is el kell juttatni.

Azokat, akik a fentiekben megállapított árakat nem tartják be, 25—50 ezer lei bírsággal sújtják és ezenkívül az árut elkobozzák és a gyár működési engedélyét bevonnák. Abban az esetben, ha valamely gyár nem tartja be a fenti minisztertanácsi jegyzőkönyv többi intézkedéseit, teljes borszesztermését a szeszmonopol 50 százalékkal alacsonyabb áron veszi át.

— MEGÁLLAPÍTOTTÁK A SZŐLLŐOLTIVÁNY-COMAGOK PECSÉTELÉSÉNEK DÍJÁT. A földművelésügyi miniszterium rendelkezése értelmében 1939. őszére és 1940. tavaszára a szőlőoltvány-csomagok plombálási illetékét 10 leiben állapították meg ezer vagononként.

Ujabb 100 ezer tonna buza szállításáról folynak tárgyalások Angliával

Bucuresti-i jelentés szerint Angliával újabb 100 ezer tonna buza leszállítására folynak tárgyalások. A szállítási feltételek ugyanolyanok lesznek, mint a múltban voltak, a buza ára azonban elkerülhetetlenül továbbra is meghaladja majd a 100 shillinget. Eddig a buza tonnánkénti ára 80 shilling volt.

Gyenge az országos szőlőtermés

Bucuresti-i jelentés szerint az országos szőlőtermés rendkívül gyenge és az átlagosan szokásos országos termés 60 százalékát sem éri el. Ez a termés tudvaleg 10 millió hektóliter szokott lenni. A szőlő egy része az esőzések miatt megrothadt.

Az árak egyébként emelkedőben vannak. Odobesti vidékén a bor literenkénti ára 6 és 12 lei között változik.

— NOVEMBER 15-IG ÖTSZÁZALÉKOS KEDVEZMÉNNYEL LEHET FIZETNI ADÓT. A pénzügyigazgatóság közli, hogy november 15-ig ötszázalékos kedvezménnyel lehet fizetni az adókat.

— Kedvezményesen hozhatók be a kerékpárgyártáshoz szükséges bizonyos alkatrészek. Az aradi vámhivatalhoz rendelkezés érkezett, amelynek értelmében a kerékpárgyártáshoz szükséges bizonyos anyagok december 10-ig az eddigi 2720 leies vámilleték helyett 520 leies vámilletékkel hozhatók be. December 10-ike után ismét életbe lép a régi vámilleték.

— FELFÜGGESZTETTÉK AZ ÚJ ZENESZERZŐI ILLETÉKEK BEHATÁST. Az Aradi Közlöny annak idején terjedelmes cikkben számolt be arról, hogy a zeneszerzői szindikátus teljesen új alapon akarja behatárítani a vendéglőktől a zeneszerzők illetékeit, amelyet egyidejűleg lényegesen felemeltek. Az ügyben a vendéglősök küldöttségileg jártak közben és az aradi Vendéglősök Szindikátusa most távratot értesítést kapott 8644—1939. szám alatt a szépművészeti miniszteriumból, amely közli, hogy az új zeneszerzői illetékek behatárítását felfüggesztik és újabb intézkedésig az említett szindikátus csak a régi illetékeket hajtja be. Egyben szombatra összehívják azt a bizottságot, amely az ügyben végleges döntést hoz. Ennek a bizottságnak az ülésére meghívást kapott a Siatul Negustoresc is.

— A szabadfoglalkozásuk alkalmazottait fizetése után 4—8 százalékos adót kötelesek fizetni. A pénzügyminiszter rendelete alapján a pénzügyigazgatóság felhívja azokat a szabadfoglalkozásukat (ügyvédek, orvosok, stb.), akik illeték, titkárt, gépirónót, laboránsnót, hivatali szolgát, stb. tartanak, hogy ezek fizetése után a 4—8 százalékos adót és a pótdadót éppen úgy visszafizessék és az adóhivatalnál befizetni kötelesek, mint az alkalmazottakkal bíró vállalatok. Felhívja az érdekelteket a pénzügyigazgató arra is, hogy ehhez szükséges személyzeti könyvet (registru personal) minél előbb láttamoztassák az illetékes adóhivatal ellenőreivel, mivel az ellenőrző közegek a szabadfoglalkozásuk irodáiban razzliákat tartanak és kihágási jegyzőkönyveket vesznek fel.

— ÖTVEN VAGON GYAPJUT ÉS FÁT PUSZTÍTOTT EL A TŰZ BUCURESTIBEN. Bucuresti. (Rador) Borzalmas tűz pusztított tegnap a bucuresti-i Str. Pantelimon 161. szám alatti „Areva-Kaps” vas- és falerakathán. A tűz a pincében elhelyezett gyapjutraktárban ütött ki majd feljött a faraktárhoz és 50 vagon árut elpusztított. A több millió leies kár biztosítás után megtérül.

— Fűszerkiskereskedők figyelmébe! Az aradi kiskereskedők szindikátusa ezúton hívja fel tagjainak figyelmét arra, hogy a szindikátus teljesen dímentesen végzi el a fűszerkiskereskedők kötelező árbejelentéseit a városházán. A kereskedők tehát saját érdekükben teszik, ha ilyen ügyekben felkeresik a szindikátus irodáját és az árbejelentéseket nem bízzák avatatlannokra.

— Felvételek a Felső Szövetkezeti Iskolába. A Nemzeti Szövetkezeti Intézet felhívás után hozza az érdeklődők tudomására, hogy a törvény követelményeinek megfelelően átszervezett Felső Szövetkezeti Iskola november 10-én nyitja meg kapuit. Az iskolába beiratkozhatnak mindazok, akiknek gimnáziumi érettségijük van, kereskedelmi iskolát vagy tanítóképzőt végeztek. Az iskolát év egy évig tart. A felvétel versenyvizsga után történik, mely szóbeli és írásbeli részből áll. Legfeljebb 40 látogatót vesz fel az iskola. A végzett 10 legjobb előmeneteli növendék elhelyezését a Nemzeti Szövetkezeti Intézet kötelezőleg vállalja. 15 hallgató részére havi 2000 lei ösztöndíjat adnak. Az írásbeli felvételi vizsga mennyiségéből és román nyelvből lesz, a szóbeli vizsga Románia gazdasági földrajzából, valamint jog és közgazdaságtanból. 15 tanítót, akik aktív szövetkezeti vezetők, a fenti létszámon felül ösztöndíjjal felvesz az iskola s akik tanítóképzetiskolai tanárokat képeznek. Részletes felvilágosítást kérésre a következő címre ad: Institutul National al Cooperatiei, Bucuresti, Str. Brezoianu No. 31., vagy a „Szövetesség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja, Cluj, Str. Memorandum No. 12. A kérések fenti címre juttatandók el legkésőbb november 5-ig.

A számlákban feltüntetett költségek utáni forrásmiadó fizetésének szigorú ellenőrzését rendelte el a pénzügyminiszter

A módosított forgalmi adótörvény szerint a forgalmi adó a számla bruttó összege után számítható, vagyis forgalmi adó fizetendő: az áru értéke mellett a fogvasztási adók és illetékek, csomagolási költségek, valamint a szállítási költségek után is. Ez utóbbi után nem kötelező a forgalmi adó abban az esetben, ha a vevő franco eladóhely vásárolja az árut, vagy is az elszállításról a vevő gondoskodik.

Az ellenőrző közegeknek a pénzügyminisztériumhoz beérkezett jelentései szerint az utóbbi időben nagyon sok kereskedő tért át a „franco eladóhely” szerinti számlázási rendszerre, amit az adótörvény megenged. Ebből egyes ellenőrző közegek (a pénzügyminisztériumhoz

küldött jelentéseikben) arra is következtetnek, hogy az eladó gyárak és nagykereskedők továbbra is megelőlegezik a vevőnek a fuvardíjat, azonban a számlában nem számolják el, hanem erről külön jegyzéket állítanak ki, ami a forgalmi adóregiszterben nem szerepel. E jelentések alapján a pénzügyminiszter most rendeletet küldött a forgalmiadó ellenőrköz. a melyben az ilyen esetek szigorú átvizsgálására utasítja őket, azzal, hogyha a „franco eladási hely” kitétel színleles vagyis az eladó a fuvar díjat továbbra is megelőlegezi, de a számlában nem számítja fel, úgy vegyének fej kihágási jegyzőkönyvet és alkalmazzák a bírságokat.

JÓZSEFFALVA ÜNNEPE

Nyolevannégy új épület hirdeti a magyarság áldozatkészességét — Vasárnap, november ötödikén tartják az ünnepélyes felszentelést

Kolozsvár. A magyar társadalom áldozatkészége és összetartása, a gazdagok és szegények lelki és anyagi megmozdulása lehetővé tette a Magyar Népközség célkitűzésének megvalósulását, hogy a porráégett Józseffalva felépülhessen s annyi szerencsétlen magyar család a tél beállta előtt meleg otthont találhasson.

Megelégedéssel tölt el mindannyiunkat annak a tudata, hogy felhívásunk nem maradt a pusztába kiáltó szó, a társadalom és az egyesek megértették a cél fontosságát és nagyszerűségét — magyar véreink megmentését s Népközségünk szervező munkájának is ez az eredmény kitűnő próbája volt. A sors nehéz napjai mindig együtt találták a magyart s ez a tény biztató jelenség a jövőre nézve is.

Józseffalvai akciónk nemcsak a szerencsétlen áldozatokon segített, hanem a több, mint 3 milliónyi munkaköltséggel munkához és keresethez juttattunk többszáz magyar munkáskezet, a környékbeli és erdélyi iparosságot s így ezzel is szociális feladatot oldottunk meg. Örülünk, ha szociális célkitűzéseink nemcsak a romok eltakarításában és újlépítésében merülnek ki, hanem az alkotó munka terén is hasonló eredményeket érhetünk el. Ennek a célkitűzésnek megvalósítását látjuk abban a lelki közösségben és magyar élni akarásban, mely társadalmunk minden rétegében Józseffalva talpraállításánál megnyilvánult.

Örömmel és megnyugvással jelenthetjük, hogy 84 épület a magyarság áldozatkészességéből felépült s az új Józseffalva szebb lesz, mint volt. Élő szimbólumként fogja hirdetni a magyar élni akarást és összetartást.

A sikeres munka befejezésekképpen a Magyar Népközség és a Katolikus Népszövetség — mely a Népközség felkérésére az épi-

tő munka közvetlen irányítását példát mutató áldozatkészességgel vállalta és teljesítette — felszentelő és falukeresztelő ünnepséget fog tartani november 5-én, vasárnap, templomi ünnepi szentbeszéddel. Utána körmenet lesz és a falu megáldása.

Erre a lélekemelő ünnepségre ezúttal hívjuk meg a Magyar Népközség minden egyes tagját s a napisajtót.

A gyűjtési akciót továbbfolytatjuk, mert felépítési programunkat maradék nélkül meg akarjuk valósítani, melynek csak egyik, a nagyobbik része nyert eddig befejezést. További hozzájárulásra hívjuk fel tehát társadalmunk minden egyes tagját, ki még kívül maradt gyűjtési akciónkon, hogy hozza el a maga filléreit Józseffalva oltárára.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás —

PÉNTEK, NOVEMBER 3.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizálásijelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12:10: Misu Palade zenekara.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: Misu Palade zenekara folytatja műsorát. 13:30: Operarészletek lemezek. 14: Hírek. 14:20: Filmzene lemezek. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Rádióposta. 19:15: Templomi kórus lemezek. 19:45: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania. 19:55: Nicolae Iorga tanár előadása a francia reprezentatív személyiségekről. 20:15: M. Furman oboa- és Ion Filionescu zongorahangversenye. 20:35: Verdi: Fal-

staff. Opera három felvonásban. 21:15: Hírek. 22:10: Hírek, sportközlemények. 23:20: Lemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Szabó Helén hegedű, zongorán kíséri Petri Endre. 13:40: Hírek. 13:50: Kerényi György énekel, zongorán kíséri Petri Endre. 14:20: Időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14:30: Katonazenekar. 15:30: Hírek. 17:15: Diákélet. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: Mozart hangverseny lemezekről. 18:40: Sportközlemények. 19: Ruszinnvelvő előadás. 19:30: Lovász Ferenc cigányzenekara. 20:15: Hírek. 20:25: Tévedés. Márai Sándor előbeszélése. 20:50: A balerina. Operett három felvonásban. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20: Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19:45: Gvorsirótanfolyam. 20:30: S. Sohár Vilma zongorázik. 21: Hírek. 21:20: A bábiáték évszázada. Haraszt Emil dr. előadása. 21:50: Debreceni zongorahármas. 22:25: Tánclemezek. 23: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, NOVEMBER 4.

Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizálásijelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 13:10: Jean Marcu zenekara.

Bucuresti. Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13:10: Jean Marcu zenekara folytatja műsorát. 13:35: Naidin zenekar. 14: Hírek. 14:20: Lemezek. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országos-szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Orvosi krónika. 19:17: Luca-hármas zenekara. 19:48: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: Gr. Tausan előadása a haladás filozófiájáról. 20:15: A Melody jazzzenekar fenntartott hangversenye a Richard Hudnut házból. 20:45: Hírek. 21: Rádióposta. 21:15: A Luceafarul zenekar tánccenét játszik. Petre Gusti énekszámaival. 22:30: Hírek, sportközlemények. 22:50: Balettzene lemezek. 23:10: Lemezek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Eugen Stepat balalaikazenekara. 13:40: Hírek. 14:20: Időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14:30: Hanglemezek. 15:30: Hírek. 17:15: Batori Irén mesél. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:15: A rádió szalonzenekara. 19:40: Zenés részletek a „Ki gyereke vagyok én?” c. operettből. 20:15: Hírek. 20:25: Régi népszínművek nótáiból. 21:15: Hangverseny Kassáról. 22:05: Tánclemezek. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Szórakoztató zene a rádió hangfelvételeiből. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel.

Budapest II. 20:30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21:20: A Rajna. Irta Klenka János dr. Felolvasás. 21:50: Szórakoztató hanglemezek. 22:15: Beszámoló az V. Nemzeti Képzőművészeti kiállításról. 22:25: Hangverseny közvetítése Kassáról. 23:15: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket áru előre fizetendő

OKTATÁS

Franciát, németet orrepetálók. — Haladókat, kezdőket nagyon olcsón tanítok. Jelentkezés enedután. Cim a kiadóban. 4960

ALKALMAZÁST NYER

Könyvelésben és minden irodai munkában gyakorlati bíró tisztviselőnél délutánra állást vállal. Cim a kiadóban. 4970

ALKALMAZÁST KERES

Fiatalkorú borbélysegéd állandó alkalmazást nyer. Str. Dr. Raju 32. 4969

Mindenek főzőnőket keresek vidékre. Felvilágosítást Berwald, Str. Vicentiu Babes 24., ad. 4961

ÜKÁS

Szép, uccai butorozott szoba a központban teljes ellátással, fürdőszoba használatával uriembernek kiadó. Cim a kiadóban. 4963

Butorozott szoba olcsón kiadó. Str. Tribunul Dobra 6., hátul az udvarban.

Str. Greceanu 5.

I. em. erkélyes teljes modern 5 szobás uri lakás, ügyvédnek vagy orvosnak alkalmas, kiadó. Bővebbet a ház mesternél. 4971

Háromszobás, fürdőszobás, előszobás, parkettás, emeleti lakás Ioan Calvinucca 8. alatt azonnalra kiadó. 4932

Törvényszéki villasoron négyszobás, összkomfortos, modern lakás azonnalra kiadó. Tel. 20—78. 4967

Háromszobás, modern lakás Str. Bolintianu 4. sz. alatt nagyon olcsón kiadó. 4817

Háromszobás, fürdőszobás lakás a gyermekorvos közlemben kiadó. Cal. Saguna 28. 4915

VÉTEL-ELADÁS

Nyers borkövet vásárolok minden mennyiségben, Baumann Lajos, Arad, Str. Iosif Vulcan 6. 4958

Középnagyságú Meidinger és egy kisebb schamottebélésű folytonos kályha olcsón eladó. Cim a kiadóban. 4972

Börgarnitúra, irodába, rendelőbe alkalmas, 4000 leiert eladó. Megtekinthető a Comisio-üzletben, Dacia-kávéház mellett. 4969

Női nutria-bunda (férfibélésnek is alkalmas) sürgősen eladó Comisio biz-üzletben, Dacia-kávéház mellett. 4965

Dióháló, modern formában, olcsó kombinált szobák, íróasztalok, recamierék, ebédők nagy választékban Tempo bi-ománul üzletben, Fischer Eliz-palota. 4878

ÜZLET

Főtéri üzlethelyiség kiadó Cim a kiadóban. 4636

Fűszerüzlet, jómeneteli, családi örök miatt eladó. Ugyanott üzletberendezés eladó. Cim a kiadóban. 4939

KÜLÖNFÉLEK

Elveszett szerdán este az autóbusszon a felső-, vagy alsóemeltől nyitva egy kulcs-csomó, karikán, több kulccsal. A becsületes megtaláló 5000 lei jutalom ellenében adja le a lap kiadóiban a reá nézve értéktelen kulcsokat. 4953

Erika írógépek, azaz, Ma régi írógépek! Javítsd, csatlakoztasd újra! Díjmentes bemutatása: **ERIKA** írógépek-üzlet — 4968 Str. Alexandru 5. Tel. 4971

Legújabb jelentéseink:

Csütörtökön még nem indultak meg a szovjet-finn tárgyalások!

Amszterdam. A „Telegraf” című amszterdami lap helsinki jelentése szerint a finn—szovjet tárgyalásokat felfüggesztették. A csütörtökön Moszkvába érkezett finn küldöttség hiába próbálkozott összeköttetésbe lépni a külügyi népbiztossággal. Azt felelték nekik, hogy Sztalint és Molotovot túlságosan lefoglalják a szovjet főtanács ülési és csütörtökön szó sem lehetett a találkozásról.

Genfi jelentés szerint:

A Szovjet kilép a Népszövetségből?

London. (Rador.) Az a genfi jelentés, amely szerint Szovjetország elhatározta, hogy kilép a Népszövetségből, nem nyert megerősítést a londoni szovjet nagykövetségen. Mintán Maiski, a népszövetségi közgyűlés jelenlegi elnöke, bizonyára kapott volna a szoviet kormány ilyen értelmű elhatározásáról értesítést.

Molotov beszéde után

Moszkva módosította a finn kormánynak tett javaslatait

Helsinki. (Rador.) A finn távirati iroda közleménye szerint Molotovnak a Finnországhoz intézett kérésekről szóló szavai új helyzetet teremtek. A finn külügyminisztérium hangoztatja, hogy Finnország minden lehetőséget elkövet, — külső nyomás nélkül — hogy eleget tegyen a szovjet igényeknek Leningrád védelmére. Finnország meg van győződve arról, hogy a szovjetek tiszteletben fogják tartani az 1945-ig érvényben lévő meg nem támadási paktumot.

Kopenhága. (Rador.) Az Attenbladéi jelentése szerint a szovjetkormány lényegesen módosította Finnországgal szembeni javaslatait. A

módosított javaslatokról a következőket írja:

1. A kereskedelmi forgalom fokozását Finnország és a Szovjet között.
2. A statusquo fenntartása az Aaland-szigeteken és a Balti-tengeren.
3. Finnország engedje át a Szovjetnek a Finn öbölben lévő Seitskaar, Lovskar és Titaskar szigeteket.
4. Karelia környékét katonailag szerelék le, de ennek ellenére Finnország jogosult volna a területen kisebb katonai erőket tartani.
5. A Szovjet az orosz Kareliában adna megfelelő kárpótlást Finnországnak.

Német-francia légi-manőverek

London. A tájékoztató minisztérium közleménye szerint tegnap két német bombázó repülőgép támadást hajtott végre az angol tengerpart ellen. Amikor a német gépek érkezését jelezték, azonnal angol vadászgépek szálltak fel és üldözőbe vették a bombázókat. A parti léghátró utagek is megkezdtek tüzelésüket. Az egyik német gépet lelőtték, míg a másik elmenekült. A német repülőket két bombát dobta le, de ezek nem okoztak kárt.

Páris. A Havas hírszolgálati iroda jelenti: A német felderítő repülőgépek a háboru

óta először végeztek repülést francia terület felett. A francia léghátró ágyuk és a vadászgépek a határtól 100 kilométernyire lelőtték egy német gépet, ennek roncsait megtalálták.

A Havas iroda közleménye szerint még több német gépet is elpusztítottak, de ezeknek roncsait még nem találták meg.

Ugyancsak a Havas-iroda jelenti, hogy hét gépből álló francia légi-raj tegnap hosszabb felderítést végzett német terület felett. A repülőgépek sértetlenül tértek vissza kiindulási helyükre,

Hatalmas „legiriadalmat” keltett Angliában egy német repülő!

Csütörtökön délelőtt egy nagyobb német repülőgép jelent meg Anglia felett, de az elrendelt riadó és annak nyomában járó zavar sokkal nagyobb volt, mint amilyent az esemény megérdemel. Az izgatott légi tisztviselők tubuzgalmuk következtében Londonban is légi-riadót rendeltek el és még a légügyi minisztérium egész személyzete is levonult az óvóhelyekre.

Abban a keletangliai városkában, amelyben az ellenséges repülőgépet látni lehetett, túl korán adták le a „légi veszély elmúlt” jelet, úgy hogy a lakosok még láthatták az ellenséges repülőgépet. Az angol vadászrepülőgépek Londontól 20 mérföldnyi távolságra megalloították és visszafordulásra kényszerítették az ellenséges repülőgépet.

Meghosszabbítják az 1929-ben kötött olasz-görög barátsági és támadást kizáró egyezményt

Róma. Jólétesült körök szerint, rövidesen meghosszabbítják az 1929-ben kötött és ebben az évben lejárt olasz—görög barátsági és támadást kizáró egyezményt. Görög politikai körökben hangoztatják, hogy Athénben már kifejezésre is juttatták Görögország készségét az Olaszországgal való barátságos együttműködésre. Olaszországban is állandó volt a törekvés, hogy a két ország közötti viszonyt elmélyítsék. Görögország

ezzel a szerződéssel kifejezésre juttatta a semlegeségi politikához való ragaszkodását. Athénben meg vannak győződve, hogy az olasz—görög baráti kapcsolatok állandósulása és megújítása fontos hatással lesz az egész Balkán politikájára is.

A Reuter-iroda londoni jelentése szerint, angol politikai körökben az olasz—görög szerződés meghosszabbításának tervét rendkívül kedvezően fogadják.

Beolvadtak a lengyel részek a szovjetbe!

A szovjetkormány legfelsőbb tanácsa harmadik rendkívüli ülésén nyilvánosan megerősítette a szeptember 17-én megszállott lengyel terület bekebelezését Szovjetországba. A népbiztosság tanácsának elnöke, miután kihirdette Délkeletlengyelországnak a Szovjetuniohoz való csatolását, moszkvai idő szerint este 9 órakor végleg közzétették Északkeletlengyelországnak a Szovjethez való csatolását és a

Fehérorosz tanácsköztársaságba való beolvadását is.

Az irek tengeri felelőssége

Dawison képviselő az alsóház szerdai ülésén kérdést intézett a tengerészeti miniszterhez, hogy milyen intézkedéseket hoztak annak megakadályozására, hogy ellenséges tenger-alattjárók meghúzódnak Írország nyugati

partjain és ott üzemanyagot vehetnek fel. Churchill kijelentette, hogy az ir vizekkel kapcsolatos felelősséget kizárólag Írország kormánya viseli.

Az angol-szovjet kereskedelmi viszony

London. Az angol lapok hírei szerint Anglia és Szovjetország között rövidesen nagyjelentőségű kereskedelmi szerződés jön létre. Anglia különféle fát, faárúkat és vasat vásárol Szovjetországból, míg a Szovjet főleg az angol szövetáru iránt érdeklődik. A kereskedelmi szerződés azonban más cikkekre is ki fog terjedni. A Financial News szerint a két nagyhatalom között az összeköttetés úgy fejlődik ki, hogy az még erősebb és forgalmasabb lesz, mint a háboru előtti volt.

A hivatalos nyugati hadi-jelentések

Berlin. A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése csak annyit közöl, hogy „nyugaton csak egyes helyeken volt gyenge tüzéses tevékenység.”

A francia hivatalos jelentés is rövidmondó és ennyit közöl: „Az éjszaka teljes nyugalommal telt el.”

Nem volt szó német támadási tervekről

A Havas ügynökség a harcéri helyzetről adott magyarázó közleményében rámutat arra, hogy a németek mind gyakrabban vetnek harcba rohamcsapatokat. Ezeknek a különlegesen kiképzett csapatoknak alkalmazása arra vezette a külföldi megfigyelőket, hogy a németek megindították a nagy támadásukat. Ez azonban eddig nem következett be, mert úgy eddig, mint az utóbbi napokban is csak helyi jellegű csatározások folytak, míg az éjszaka teljesen csendben telt el. A németek támadást intéztek az Ohrenthal melletti francia állások ellen. A Vogezekeba a németek járőröket küldtek ki. Vorbach községet ágyúval lötték és nehéz üteggel lötték a Blies menti francia állásokat is.

A jugoszláviai németek költözése

Belgrádból jelentik: A jugoszláviai német nemzeti csoport lapja, a Deutsches Volksblatt „Végző az áttelepítés kérdéséhez” című cikkében többek között ezeket írja: A jugoszláviai németek áttelepítésének kérdése még egyáltalán nem aktuális. Ennek következtében teljesen tárgytalanok az állítólagos áttelepítés körül támadt nyilvános viták. Különösképpen meg kell állapítani, hogy légből kapottak azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy a jugoszláv és a német kormány között a tárgyalások már felvették az érintkezést. Ha pedig az ilyen rendszabályok egyszerűen itt is szükségeseknek látszanak majd, akkor az ilyen akció természetesen csak a jugoszláv kormánnyal egyetértésben és teljesen önkéntes viszonzandóság alapján lesz lebonyolítható.

Megbuktak a kommunista képviselők Svájcban

Bern. A választások végső eredménye most került nyilvánosságra. Kiderült, hogy a kommunista elvesztették eddigi két mandátumukat. A nemzeti front szintén nem tudott egyetlen mandátumot sem szerezni. Csökkent a szociálisták, a radikális-szociálisták mandátumának száma, míg megnövekedett a radikális demokráta és katolikus konzervatívok és a független képviselők mandátumainak száma.

Rejtélyes robbanás az „Athenia” testvérhajóján

Newyork. (Rador.) Az Associated Press egy távirata arról számol be, hogy a Moveria gőzös, az Athenia testvérhajója, Sanpedroba érkezett. A hajó legénysége elmondta, hogy a Liverpoolból érkező hajó szeptember 23-án a géneként robbanás történt, ami arra készítette a Moveriát, hogy Balboa téren vissza, a Panama-csatorna közelébe, hogy sérüléseit kijavítsák. A kapitány minden felvilágosítást megtagadott a robbanásra vonatkozóan. A német távirati ügynökség munkatársa, amidőn ezt a hírt közli, hozzáfűzi, hogy a „Moveriával” történt véletlen alkalmas az „Athenia” esetének megvilágítására.

Hitler és Ribbentrop részvétvtávirata Darányi özvegyéhez

Budapestről jelentik: Hitler birodalmi vezér és Ribbentrop külügyminiszter az elhunyt Darányi Kálmán volt miniszterelnök özvegyéhez részvétvtáviratot intéztek.